

FINANSUSKO/FINANCIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA SARAJEVO

06. 11. 2023

UNION BANKA D.D. SARAJEVO

Finansijski izvještaji za godinu koja je
završila 31. decembra 2022. i Izvještaj neovisnog revizora

Sadržaj

	Stranica
Odgovornost za finansijske izvještaje	1
Izvještaj neovisnog revizora	2 – 6
Izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	7
Izvještaj o finansijskom položaju	8
Izvještaj o novčanim tokovima	9
Izvještaj o promjenama na kapitalu	10
Napomene uz finansijske izvještaje	11–86
Prilog 1 – Izvještaj o poslovanju	

Odgovornost za finansijske izvještaje

U skladu sa Zakonom o računovodstvu reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 15/21), Uprava je dužna osigurati da za svaki finansijski period budu sastavljeni finansijski izvještaji u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine koja daju istinit i fer pregled stanja i rezultata poslovanja Union banke d.d. Sarajevo ("Banka") za taj period.

Nakon provedbe odgovarajuće analize, Uprava opravdano očekuje da će Banka u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi finansijskih izvještaja obuhvataju slijedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, te
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Banke. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Banke, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave:

Vedran Hadžiahmetović
Predsjednik Uprave

Edin Mujagić
Član Uprave za rizike

Union banka d.d.
Hamdije Kreševljakovića 19
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

28. februar 2023. godine

**Building a better
working world**

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1, SCC-Sarajevo City Center
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 870 014
Fax: +387 33 870 018
ey.com/ba

Izveštaj neovisnog revizora

Dioničarima Union Banke d.d. Sarajevo

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Union Banke d.d. Sarajevo (Banka), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2022. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prezentuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembar 2022. godine, i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Neovisni smo od Banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Za pitanje u nastavku, pripremljen je opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjem, pripremljen je u tom kontekstu.

Ispunili smo obaveze opisane u *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*, uključujući i povezana pitanja. U skladu s tim, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na naše procjene rizika pogrešnog prikaza u finansijskim izvještajima. Rezultati naših revizorskih postupaka, uključujući postupke koji se obavljaju za rješavanje pitanja u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o priloženim finansijskim izvještajima.

Adekvatnost rezervisanja za kreditne gubitke

Knjigovodstvena vrijednost datih kredita iznosi 420 miliona KM (ili 40% ukupne imovine) na dan 31. decembar 2022. godine. Kao što je opisano u Napomeni 4. Ključne računovodstvene procjene - Umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja, rezervisanja za kredite se određuju na osnovu primjene regulatornih zahtjeva u vezi kreditnog rizika, propisanih od Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovo je ključno revizijsko pitanje jer je značajna procjena uključena u određivanje rezervisanja za umanjeње vrijednosti kredita.

Razumjeli smo i ocijenili procese i kontrole za rezervisanja po osnovu kolektivnog umanjeња vrijednosti unutar kreditnog portfolija, kao i proces procjene umanjeња vrijednosti za individualno ocijenjene kredite.

Uključili smo stručnjake iz oblasti modeliranja kreditnog rizika i stručnjake iz oblasti informacionih sistema u područjima koja su zahtijevala njihovu stručnost (npr. pouzdanost podataka i model očekivanog kreditnog gubitka).

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Ključna područja procjene uključuju: tumačenje zahtjeva da se odredi umanjenje vrijednosti po osnovu primjene zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, što je uključeno u model očekivanog kreditnog gubitka Banke; identifikacija izloženosti sa značajnim pogoršanjem u kreditnom kvalitetu; pretpostavke korištene u modelu očekivanih kreditnih gubitaka kao što su finansijski položaj klijenta, očekivani budući novčani tokovi i projektovani makroekonomski faktori kako je objelodanjeno u Napomeni 30. c) Upravljanje rizicima - Upravljanje kreditnim rizikom; procjene i pretpostavke korištene u mogućim scenarijima za individualno ocijenjene kredite za umanjenje vrijednosti. Također, Banka je dužna poštivati regulatorne zahtjeve u vezi s kreditnim rizikom koje propisuje Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i prilagoditi interne proračune prema modelima očekivanih kreditnih gubitaka kako bi bili u skladu s tim zahtjevima. Pored toga, rat u Ukrajini negativno se odrazio na mnoge industrije, te uticao na dalje povećanje inflacije, što bi zajedno sa ekonomskom neizvjesnošću moglo negativno uticati na poslovanje dužnika u tekućoj godini. Nesigurnost oko tih faktora zajedno sa neizvjesnim ekonomskim izgledima rezultirala je složenijom procjenom ovog efekta na model očekivanog kreditnog gubitka.

Za individualno ocijenjene kredite, mogući scenariji su bazirani na diskontovanim novčanim tokovima i uključuju procjenu i kompleksna područja kao što su, indikatori umanjenja vrijednosti, vjerovatnoću relevantnih scenarija za procjene novčanih tokova i same procjene novčanih tokova, uključujući realizaciju kolaterala.

Za više informacija, pogledati Napomenu 30. c) Upravljanje rizicima - Upravljanje kreditnim rizikom priloženih finansijskih izvještaja.

Ocijenili smo tehnike modeliranja i metodologiju u odnosu na zahtjeve zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ocijenili smo također razumnost i prikladnost značajnih pretpostavki korištenih u modelu za izračun rezervisanja za očekivane kreditne gubitke i procijenili smo da li je Banka u skladu sa regulatornim zahtjevima u vezi s izračunavanjem očekivanih kreditnih gubitaka.

Provjerili smo uzorak izloženosti i sproveli procedure kako bismo ocijenili adekvatnost primjene značajnih parametara za značajno povećanje kreditnog rizika, mogućnost za Banku da koristi alternativne indikatore na osnovu dostupnosti historijskih podataka, pravovremenu identifikaciju izloženosti koje imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu i klasifikaciju instrumenata u Faze kreditnog kvaliteta u skladu sa zahtjevima zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine (preračun boniteta klijenata, provjera ulaznih parametara kao što su vjerovatnoća neispunjenja obaveza, dani kašnjenja, lista posmatranja, reprogrami), kao i uticaj rata u Ukrajini i rasta cijena na te parametre.

Također smo provjerili matematičku preciznost izračuna Uprave za umanjenje vrijednosti na uzorku kredita koji su obezvrijeđeni na kolektivnoj osnovi.

Vezano za individualno obezvrijeđene kredite, ocijenili smo kriterije za određivanje da li je događaj obezvrijeđen nastao te da li je postojao zahtjev da se izračuna iznos umanjenja vrijednosti na individualnoj osnovi. Na uzorku individualno obezvrijeđenih kredita, razumjeli smo posljednje promjene kod dužnika i osnovu za određivanje rezervisanja za umanjenje vrijednosti i razmotrili da li su ključne procjene bile adekvatne uzimajući u obzir okolnosti dužnika. Dodatno, testirali smo ključne ulazne parametre za izračun umanjenja vrijednosti uključujući očekivane buduće novčane tokove i njihovo vrijeme i procjenu uzetog kolaterala, i diskutovali sa Upravom da li su procjene ažurirane, u skladu sa strategijom koja se prati a u vezi sa određenim dužnikom i u skladu sa regulatornim smjernicama.

Također smo provjerili izračun Uprave za umanjenje vrijednosti za matematičku tačnost i primjenu parametara na odabranim pojedinačno umanjenim kreditima.

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Provjerili smo uzorak kreditnih izloženosti iz industrija koje bi mogle biti jako pogođene ratom u Ukrajini i inflacijom, prikupili smo posljednje dostupne finansijske podatke i procijenili postoje li indikatori za značajan porast kreditnog rizika ili neispunjenje obaveza koji može zahtijevati reklasifikaciju klijenta u fazu 2 ili fazu 3. Angažovali smo stručnjake za interno modeliranje rizika kako bi pregledali informacije usmjerene na budućnost (FLI) i korištene ulazne parametre i kako bi procijenili je li uticaj rata u Ukrajini i inflacije adekvatno odražen na korištenu vjerovatnoću neispunjenja obaveza (PD).

Ocijenili smo adekvatnost objava uključenih u Napomeni 30. c) Upravljanje rizicima - Upravljanje kreditnim rizikom i Napomeni 4. Ključne računovodstvene procjene - umanjeње vrijednosti kredita i potraživanja priloženih finansijskih izvještaja.

Ostale informacije sadržane u Izveštaju o poslovanju Banke

Ostale informacije sadrže informacije uključene u Izveštaj o poslovanju, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima. Uprava je odgovorna za pripremanje ostalih informacija u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima. U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, temeljeno na poslu kojeg smo obavili, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz ostalih informacija, od nas se zahtijeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo nešto za izvijestiti.

Odgovornosti Uprave i Odbora za reviziju za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine i za one kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške. U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Odbor za reviziju je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (*nastavak*)

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenja, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s Odborom za reviziju u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući sve značajne nedostatke u unutrašnjoj kontroli koje utvrdimo tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu Odboru za reviziju da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa neovisnosti i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

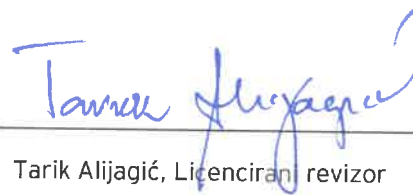
Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (*nastavak*)

Između pitanja o kojima se komunicira s Odborom za reviziju, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorskom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimnim rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopštiti u našem izvještaju jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopštavanja nadmašile dobrobit javnog interesa od takvog saopštavanja.

Angažirani partner u reviziji koja ima za posljedicu ovaj izvještaj neovisnog revizora je Nikola Ribar.

Danijela Mirković, prokurista

Tarik Alijagić, Licencirani revizor

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC - Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

28. februar 2023. godine

Izveštaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2022.	2021.
Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	5	16.016	13.389
Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	6	(2.846)	(2.801)
Neto prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi		13.170	10.588
Prihodi od naknada i provizija	7	4.312	3.071
Rashodi od naknada i provizija	8	(1.593)	(1.301)
Neto prihodi od naknada i provizija		2.719	1.770
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	9	(2.190)	271
Ostali dobici i (gubici) od finansijske imovine	16	3	(68)
Neto pozitivne kursne razlike		296	152
Dobici i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine		92	(22)
Prihodi od dividendi		73	65
Ostali prihodi	10	848	544
Troškovi zaposlenih	11	(7.440)	(6.827)
Troškovi amortizacije	20, 21	(1.133)	(1.123)
Ostali troškovi i rashodi	12	(4.976)	(4.281)
DOBIT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		1.462	1.069
Tekući porez na dobit		(183)	-
Odgođeni porez na dobit		(47)	(40)
POREZ NA DOBIT	13	(230)	(40)
DOBIT IZ REDOVNOG POSLOVANJA		1.232	1.029
IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU			
(Smanjenje) / povećanje fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(5.775)	6.724
Ostale stavke koje mogu biti reklasifikovane u dobit ili gubitak		(1.963)	(345)
Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		774	(638)
OSTALI UKUPNI REZULTAT		(6.964)	5.741
UKUPNI REZULTAT		(5.732)	6.770

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o finansijskom položaju
na dan 31. decembar 2022. godine

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31.12.2022.	31.12.2021.
IMOVINA			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15	230.231	373.348
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	16	199	196
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	17	945	198.698
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	18	791.891	457.630
Unaprijed plaćeni porez na dobit	19	300	300
Materijalna imovina	20	22.594	22.370
Nematerijalna imovina	21	592	589
Ostala imovina i potraživanja	22	210	172
UKUPNO IMOVINA		1.046.962	1.053.303
OBAVEZE			
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	23	924.955	954.766
Obaveze za porez na dobit		183	-
Odgodjene porezne obaveze	24	355	1.082
Rezervisanja	25	1.417	1.630
Ostale obaveze	26	372	413
UKUPNO OBAVEZE		927.282	957.891
KAPITAL			
Dionički kapital	27	99.098	69.098
Rezerve		18.765	17.736
Revalorizacione rezerve		585	7.549
Dobit		1.232	1.029
UKUPNO KAPITAL		119.680	95.412
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		1.046.962	1.053.303

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Potpisali za i u ime Banke dana 28. februara 2023. godine:

 Vedran Hadžiahmetović Predsjednik Uprave	 Edin Mujagić Član Uprave za rizike	 Nermir Sijerčić Direktor Sektora za računovodstvo i kontroling
--	--	--

Izveštaj o novčanim tokovima
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi	16.016	13.389
Odlivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi	(2.846)	(2.801)
Prilivi od od naknada i provizija	4.312	3.071
Odlivi od od naknada i provizija	(1.593)	(1.301)
Prilivi od naplate prethodno otpisanih potraživanja za date kredite i kamate	1.037	989
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenima	(7.440)	(6.827)
Odlivi po osnovu plaćanja operativnih rashoda i troškova	(4.281)	(4.281)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(60)	-
Gotovinski tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i poslovnim obavezama	5.145	2.239
Neto (povećanje) / smanjenje obavezne rezerve kod Centralne banke	(5.148)	(18.661)
Neto (povećanje) / smanjenje plasmana kod drugih banaka	1.808	(3.743)
Neto (povećanje) / smanjenje kredita i potraživanja od klijenata	(67.430)	(51.121)
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od banaka i drugih finansijskih institucija	1.923	(70)
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od klijenata	(15.191)	149.043
Neto povećanje / (smanjenje) ostalih finansijskih obaveza po amortizovanom trošku	(1.544)	(2.292)
Neto povećanje / (smanjenje) rezervisanja za obaveze	(213)	356
Neto povećanje / (smanjenje) ostalih obaveza	(42)	162
Neto gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti	(80.692)	75.913
GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		
Sticanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(133.284)	(10.482)
Prilivi od otuđenja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	56.998	52.988
Sticanje nekretnina, postrojenja i opreme	(1.145)	628
Prilivi od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme	94	-
Sticanje nematerijalne imovine	(128)	115
Primljene dividende	73	65
Neto gotovinski tok iz ulagačkih aktivnosti	(77.392)	43.314
GOTOVINSKI TOKOVI OD AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi od izdavanja običnih dionica / uplate vlasničkih udjela	30.000	25.000
Prilivi od subordiniranih kredita	15.000	15.000
Otplate glavnice subordiniranih kredita	(30.000)	(25.000)
Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti	(33)	(41)
Neto gotovinski tok od finansijskih aktivnosti	14.967	14.959
NETO (SMANJENJE) / POVEĆANJE GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA	(143.117)	134.186
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA	373.348	239.162
EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA	-	-
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	230.231	373.348

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama na kapitalu
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Rezerve	Revalorizacione rezerve	Dobit	Ukupno
31. decembar 2020.	44.098	17.304	1.808	432	63.642
Raspored dobiti iz prethodnog perioda	-	432	-	(432)	-
Neto dobit za period	-	-	-	1.029	1.029
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	5.741	-	5.741
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	5.741	1.029	6.770
<i>Emisija dioničkog kapitala</i>	25.000	-	-	-	25.000
31. decembar 2021.	69.098	17.736	7.549	1.029	95.412
Raspored dobiti iz prethodnog perioda	-	1.029	-	(1.029)	-
Neto dobit za period	-	-	-	1.232	1.232
Ostali sveobuhvatni gubitak	-	-	(6.964)	-	(6.964)
<i>Ukupni sveobuhvatni gubitak</i>	-	-	(6.964)	1.232	(5.732)
<i>Emisija dioničkog kapitala</i>	30.000	-	-	-	30.000
31. decembar 2022.	99.098	18.765	585	1.232	119.680

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

1. OPĆI PODACI

Historija i osnivanje

Union banka d.d. Sarajevo ("Banka") osnovana je 1955. godine kao filijala Jugoslovenske banke za spoljnu trgovinu. Do kraja 1989. godine Banka je poslovala u sastavu Jugobanke Beograd. Početkom 1990. godine banka se transformiše u samostalnu finansijsku instituciju kao dioničko društvo pod nazivom Jugobanka Jubbanka d.d. Sarajevo. Krajem 1992. godine Banka mijenja naziv u Union banka d.d. Sarajevo, a krajem 1997. godine Union banka se registruje kao pravni sljednik Jugobanke Jubbanke d.d. Sarajevo za područje Federacije Bosne i Hercegovine ("FBiH" ili „Federacija“).

U januaru 2018. godine, Banka je promijenila sjedište i nalazi se u ulici Hamdije Kreševljakovića 19, Sarajevo, Bosna i Hercegovina. Na dan 31. decembar 2021. godine Banka je imala 4 filijale u Sarajevu, Mostaru, Zenici i Tuzli, te 9 ekspozitura u Goraždu, Bihaću, Zavidovićima, Starom Gradu – Sarajevo, Novom Gradu – Sarajevo, Novom Sarajevu – Sarajevo, Ilidži, Konjicu i Travniku.

Osnovna djelatnost Banke

Banka pruža bankarske usluge putem razvijene mreže poslovnica u Bosni i Hercegovini i to:

- Primanje i plasiranje depozita,
- Primanje depozita po viđenju i oročenih depozita,
- Davanje dugoročnih i kratkoročnih kredita i izdavanje dugoročnih i kratkoročnih garancija,
- Novčane transakcije na međubankarskom tržištu,
- Platni promet u zemlji i inozemstvu,
- Kartično poslovanje,
- Pružanje bankarskih usluga putem mreže filijala u FBiH.

Upravna tijela Banke

Nadzorni odbor:

Maja Letica	Predsjednik
Haris Jahić	Član
Advija Alihodžić	Član
Dražena Tunjić Pavlović	Član
Aida Hadžigrahić	Član

Uprava:

Vedran Hadžiahmetović	Predsjednik Uprave
Edin Mujagić	Član Uprave za rizike
Leon Begić	Član Uprave za operacije

Odbor za reviziju:

Hajrudin Hadžović	Predsjednik
Nermin Šahinović	Član
Dr. Lejla Demirović	Član
Damir Šapina	Član
Marko Čule	Član

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („F BiH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo FBiH donesenim na osnovu spomenutih zakona:

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH utvrđuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakonom o bankama FBiH utvrđena je priprema godišnjih finansijskih izvještaja u skladu s prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim pod oba zakona.
- Agencija za bankarstvo FBiH usvojila je Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (dalje u tekstu: Odluka) koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja rezultira određenim razlikama koje proizlaze iz izračuna ispravka vrijednosti za kreditne gubitke primjenom minimalnih stopa utvrđenih Odlukom, a koje MSFI 9 ne zahtijeva: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka također utječe na procjenu nefinansijske imovine proizašle iz kreditnih transakcija (stečena materijalna imovina čija je procjena u okviru drugih relevantnih MSFI-ja).
- Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa zahtjevima Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju konta za banke i druge finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21), Pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i druge finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21), Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i druge finansijske institucije (Službene novine FBiH 102/22) i Pravilnika o sadržaju i formi obrasca Izvještaja o promjenama na kapitalu (Službene novine FBiH 81/21). Navedeni pravilnici koji regulišu prezentaciju finansijskih izvještaja imaju prvenstvo primjene u odnosu na zahtjeve koje u tom pogledu definišu MSFI koji su objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih radnika Federacije BiH („Savez“).

Banka je u skladu sa odredbama Odluke, na dan 31.12.2022. godine, formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 652 hiljade BAM (isključujući iznos ispravki na računovodstveni otpis) u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 – razlika u iznosu od 405 hiljada BAM;
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 – razlika u iznosu od 177 hiljada BAM;
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) – razlika u iznosu od 70 hiljada BAM;
- u toku 2022. godine, izvršen je računovodstveni otpis u vanbilansnu evidenciju u ukupnom iznosu 2.588 hiljada BAM.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po MSFI imale su za rezultat sljedeće efekte:

	31.12.2021. MSFI	31.12.2021. Efekti FBA Odluke	31.12.2021.
Imovina	1.055.172	(1.869)	1.053.311
Obaveze	958.305	(414)	957.899
Kapital	97.695	(2.283)	95.412
	31.12.2022. MSFI	31.12.2022. Efekti FBA Odluke	31.12.2022.
Imovina	1.047.305	(527)	1.046.778
Obaveze	927.223	(125)	927.098
Kapital	120.332	(652)	119.680
Finansijski rezultat prije oporezivanja za godinu koja je završila 31.12.2022. ukoliko bi se koristila MSFI metodologija			31.12.2022. 1.884

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, osim ukoliko je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje su date u tekstu. Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Finansijski izvještaji Banke su iskazani u hiljadama konvertibilnih maraka. Marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Bosni i Hercegovini.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, što podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti.

Uporedni podaci

Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022. godine sastavljeni su u skladu sa zahtjevima Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju konta za banke i druge finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21), Pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i druge finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21) i Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i druge finansijske institucije (Službene novine FBiH 102/22). Banka je u skladu s tim prilagodila uporedne podatke za 2021. godinu.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.2. Novi i izmjenjeni standardi

Usvojene računovodstvene politike u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, osim sljedećih izmijenjenih MSFI-jeva koje je Banka usvojila od 1. januara 2022. godine:

- **MSFI 3 Poslovne kombinacije; MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema; MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina kao i godišnja poboljšanja 2018-2020 (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje periode izvještavanja koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmjene MSFI uskog opsega na sljedeći način:

- **MSFI 3 Poslovne kombinacije (Dopune)** ažurira referencu u MSFI 3 Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje bez mijenjanja računovodstvenih zahtjeva za poslovne kombinacije.
- **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Dopune)** zabranjuje da društvo od troškova nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene po osnovu prodaje artikala proizvedenih dok društvo priprema sredstvo za njegovo korištenje. Umjesto toga, društvo će prepoznati takav prihod od prodaje i povezane troškove u bilansu uspjeha.
- **MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (Dopune)** navodi koje troškove društvo uključuje u određivanje troškova ispunjavanja ugovora u cilju procjene da li je ugovor štetan.
- **Godišnja poboljšanja 2018-2020** dovode do manjih izmjena u MSFI 1 Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MRS 41 Poljoprivreda i Ilustrativni primjeri za MSFI 16 Najmovi.

Izmjene nisu imale uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MSFI 16 Najmovi - COVID-19 olakšice za najmoprimce nakon 30. juna 2021. godine (Dopuna)**

Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. aprila 2021. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu, uključujući i finansijske izvještaje koji još nisu odobreni za objavljivanje na datum izdavanja ove dopune. U martu 2021. godine, Odbor je izmijenio uslove praktičnih izuzetaka od zahtjeva MSFI 16 koji najmoprimcima obezbjeđuje oslobađanje od primjene smjernica MSFI 16 o modifikacijama ugovora o najmu, koje se odnose na olakšice koje su nastale kao direktna posljedica pandemije COVID-19. Nakon dopuna, praktični izuzeci se sada primjenjuju na olakšice za najam za koje svako smanjenje plaćanja najma utiče samo na plaćanja koja prvobitno dospijevaju 30. juna 2022. godine, pod uslovom da su ispunjeni drugi uslovi za primjenu praktičnog izuzetka. Izmjene nisu imale uticaj na finansijske izvještaje Banke.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.3. Objavljeni standardi koji još uvijek nisu na snazi i nisu ranije usvojeni

- **MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške: Definicija računovodstvenih procjena (Dopune)**

Izmjene stupaju na snagu za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu i primjenjuju se na promjene u računovodstvenim politikama i promjene računovodstvenih procjena koje se dešavaju na ili nakon početka tog perioda. Izmjenama se uvodi nova definicija računovodstvenih procjena, definisanih kao novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji su predmet nesigurnosti pri odmjerenju. Također, dopunama se pojašnjava šta su promjene u računovodstvenim procjenama i kako se one razlikuju od promjena računovodstvenih politika i ispravki grešaka. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Dopune)**

Izmjene i dopune su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu, i obavezu da se primjenjuju retrospektivno u skladu sa MRS 8. Cilj izmjena je da razjasni principe u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na kratkoročne i dugoročne. Izmjenama je pojašnjeno značenje prava na odlaganje izmirenja obaveza, uslov da ovo pravo postoji na kraju izveštajnog perioda, da namjera menadžmenta ne utiče na klasifikaciju na kratkoročne i dugoročne obaveze, da opcije druge ugovorne strane koje bi mogle da dovedu do izmirenja obaveza prenosom sopstvenih instrumenata kapitala entiteta ne utiču na klasifikaciju na kratkoročnu i dugoročnu obavezu. Također, izmjene i dopune preciziraju da samo kovenante sa kojima entitet mora biti usklađen na ili prije datuma izvještavanja mogu uticati na klasifikaciju obaveze. Dodatna objelodanjivanja su također potrebna za dugoročne obaveze koje proizilaze iz kreditnih aranžmana koji su predmet usaglašenosti sa kovenantima u roku od dvanaest mjeseci nakon datuma izvještavanja. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

a) Priznavanje prihoda od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha za obračunski period na koji se odnosi metodom efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjene buduće novčane tokove (uključujući sve naknade na plaćene i primljene stavke koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcija i ostalih premija ili popusta) tokom očekivanog trajanja finansijske imovine/obaveza ili, gdje je to prikladno, tokom kraćeg perioda.

b) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Naknade i provizije sastoje se uglavnom od provizija u domaćem i inostranom platnom prometu, te naknada za odobrenje kredita i drugih kreditnih instrumenata Banke.

Provizije od platnog prometa priznaju se u periodu u kojem su usluge pružene

c) Oporezivanje

Poreski rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Tekući porez na dobit

Poreski rashod se temelji na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti jer uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Banke izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum izvještajnog perioda.

Odgođeni porez na dobit

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine preispituje se na svaki datum bilansa i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela poreske imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru kapitala.

Odgođena poreska imovina i obaveze se prebijaju ako se odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista poreska vlast i ako Banka namjerava podmiriti svoju tekuću poresku imovinu i obaveze na neto osnovi.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

d) Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti obuhvataju sredstva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine ("CBBH") i stanja na žiro računima kod drugih banaka.

Novac i novčani ekvivalenti isključuju obaveznu minimalnu rezervu kod Centralne banke, budući da sredstva obavezne rezerve nisu na raspolaganju Banci u njenom svakodnevnom poslovanju. Obavezna minimalna rezerva kod CBBH je iznos koji su obavezne izdvajati sve poslovne banke koje imaju dozvolu za rad u Bosni i Hercegovini.

e) Finansijski instrumenti

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Banka postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument.

Finansijska imovina i obaveze inicijalno se priznaju po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi koji se direktno pripisuju sticanju finansijske imovine, odnosno nastanku finansijske obaveze (izuzev finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha), dodaju se, odnosno oduzimaju, od fer vrijednosti finansijske imovine, odnosno finansijskih obaveza, pri početnom priznavanju.

Finansijska imovina

Transakcijski troškovi koji su direktno pripisivi sticanju finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha odmah se priznaju u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti perioda.

Finansijska imovina se priznaje, odnosno prestaje priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja imovine definirana ugovorenim datumom isporuke finansijske imovine u rokovima utvrđenima u skladu konvencijama na predmetnom tržištu.

Klasifikacija finansijske imovine ovisi o prirodi i svrsi finansijske imovine i određena je u trenutku inicijalnog prepoznavanja.

Mjerenje finansijske imovine i obaveza

Banka klasifikuje svu svoju finansijsku imovinu na osnovu poslovnog modela za upravljanje imovinom i ugovornih odredbi imovine, mjerenih po:

1. Vrednovanje metodom amortiziranog troška („AC“),
2. Vrednovanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka („FVPL“), i
3. Vrednovanje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit („FVOCI“).

Metodologija za klasifikaciju i mjerenje izloženosti je interni akt banke koji definiše klasifikaciju i vrednovanje imovine.

Klasifikacija finansijskih instrumenata u pojedinu kategoriju računovodstvenog mjerenja ovisi o poslovnom modelu u kojem se pojedini instrument stiče, karakteristikama ugovorenih novčanih tokova, ali i opcijama fer vrednovanja koja su predviđena MSFI 9.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

e) Finansijski instrumenti (nastavak)

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja (uključujući sve naknade koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope, trošak transakcije i ostalih premija i rabata) kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Finansijski instrumenti priznaju prihod na temelju efektivne kamatne stope.

Kredit i potraživanja

Kredit, plasirani depoziti i ostala potraživanja s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu a nastaju kad Banka daje novac dužniku bez namjere istovremene prodaje tih potraživanja ili prodaje u bliskoj budućnosti.

Banka mjeri kredite, plasirane depozite i ostala potraživanja po amortizovanom trošku ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- Finansijsko sredstvo se drži u okviru poslovnog modela sa ciljem da se drži u svrhu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova
- Ugovorni uslovi finansijskog sredstva daju na određene datume novčane tokove koji su isključivo rezultat isplate glavnice i kamate (SPPI) na iznos neotplaćene glavnice.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

e) Finansijski instrumenti (nastavak)

Procjene poslovnih modela

Poslovni model se utvrđuje na nivou koji odražava način zajedničkog upravljanja grupama finansijske imovine radi ostvarenja određenog poslovnog cilja, kao što su:

- Kako su učinak rada poslovnog modela i finansijske imovine u okviru tog poslovnog modela ocjenjeni i kako se izvještavaju ključnom osoblju rukovodstva,
- Rizici koji utiču na efikasnost rada poslovnog modela (kao i finansijske imovine u okviru tog poslovnog modela) i naročito kako se upravlja tim rizicima,
- Kako se određuju naknade prema rukovodiocima (na primjer, da li je naknada zasnovana na fer vrijednosti sredstva kojim se upravlja ili na osnovu prikupljenih ugovorenih novčanih tokova),
- Očekivana učestalost, vrijednost i vrijeme prodaje su takođe važni aspekti procjene Banke.

Poslovni model odnosi se na način na koji se upravlja finansijskom imovinom radi stvaranja novčanih tokova. Drugim riječima, poslovnim modelom određuje se hoće li novčani tokovi nastati prikupljanjem ugovornih novčanih tokova, prodajom finansijske imovine ili i od jednog i od drugog. Stoga se ta ocjena ne provodi na osnovu scenarija koje se ne može razumno očekivati, kao što su „najgori mogući” scenarij ili scenarij „stresnih uslova”.

Ukoliko su novčani tokovi nakon inicijalnog priznavanja realizovani na drugačiji način od prvobitnih očekivanja Banke, Banka ne mijenja klasifikaciju preostalih finansijskih sredstava koja se nalaze u poslovnom modelu, ali uzima u obzir ove informacije kada procjenjuje novonastala ili tek kupljena finansijska sredstva.

Koraci u postupku klasifikacije finansijskih instrumenata su:

1. Određivanje radi li se o modifikaciji finansijskih instrumenata,
2. Određivanje prirode bilansne stavke koja se stiče,
3. Određivanje vrste pojedinog finansijskog instrumenta koji se stiče,
4. Određivanje radi li se o instrumentu koji sadrži značajan kreditni rizik u trenutku sticanja,
5. Određivanje poslovnog modela za koji se pojedini finansijski instrument stiče („BM”),
6. Određivanje karakteristika ugovorenih novčanih tokova za pojedini finansijski instrument koji se stiče („SPPI”),
7. Postupak reklasifikacije finansijskih instrumenata.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

e) Finansijski instrumenti (nastavak)

SPPI test (engl. solely payments of principal and interest on the principal amount outstanding – test provjere ugovornog toka novca plaćanja jedino po osnovi glavnice i kamata)

Drugi korak u procesu klasifikovanja je da banka procjenjuje ugovorne uslove finansiranja za identifikaciju da li ispunjavaju SPPI test.

Određivanje karakteristika ugovorenih novčanih tokova za pojedini finansijski instrument koji se stiče provodi se isključivo i samo za dužničke instrumente i to one koji nisu dobili status POCI imovine.

Ovo određivanje se provodi u svrhu ocjenjivanja da li uslovi ugovoreni za pojedinu stavku finansijske imovine predstavljaju novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice na određene datume.

Ugovoreni uslovi koji uvode minimiziranu izloženost rizicima ili nestalnost u ugovorenim novčanim tokovima koji nisu povezani sa osnovnim ugovorom o kreditu, ne dovode do ugovorenih novčanih tokova koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neizmireni iznos. U takvim slučajevima, finansijsko sredstvo se mora mjeriti po FVPL.

Banka vrši procjenu ugovornih uslova prema osnovnim segmentima portfolija (dugoročni krediti pravnim licima, kratkoročni krediti pravnim licima, krediti fizičkim licima, kreditne kartice, prekoračenja po tekućem računu, dužnički vrijednosti papiri i ostala finansijska aktiva).

Svi dužnički finansijski instrumenti zadovoljavaju karakteristike testa. Na datum izvršene procjene, kao i na datum izvještaja, Banka nema imovine koja ispunjava status POCI.

Finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska imovina se na ovaj način klasifikuje ako:

- je nabavljena s ciljem prodaje u bliskoj budućnosti; ili
- je dio identifikovanog portfolija finansijskih instrumenata koje Banka drži zajedno, i koja se ponaša po šablonu kratkoročne zarade; ili
- je imovina derivativni instrument koji nije okarakterisana kao efektivni hedžing instrument.

Finansijska imovina može biti priznata kao finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti iako nije "namijenjena za trgovanje" ako:

- takva klasifikacija eliminiše ili značajno reducira nekonzistentnost mjerenja i priznavanja koja bi inače nastala; ili
- je finansijska imovina dio grupe finansijske imovine ili obaveza čiji je učinak mjeren na bazi fer vrijednosti, u skladu s dokumentovanim upravljanjem rizika Banke ili njenom investicijskom strategijom, i informacijama oko internog grupisanja imovine na toj osnovi; ili
- je dio ugovora koji sadrži jedan ili više ugrađenih derivativa.

Finansijska imovina priznata kao finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha prikazuje se prema fer vrijednosti, sa rezultatnom dobiti ili gubitkom prikazanom u izvještaju o bilansu uspjeha.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

e) Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Obveznice i trezorski zapisi sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokom dospelja, za koje Banka ima pozitivnu namjeru i mogućnost da ih čuva do dospelja, klasifikuju se po amortizovanom trošku. Knjiže se po fer vrijednosti koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjeno za umanjenje vrijednosti, sa prihodom koji se priznaje na bazi efektivnog prihoda.

Finansijska imovina vrednovana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Određene dionice, i vladine obveznice i trezorski zapisi vrednuju se određivanje fer vrijednosti i priznaju kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Dobit i gubitak koji nastaju zbog promjena u fer vrijednosti se priznaju direktno kao kapital, tj. revalorizacione rezerve sa izuzetkom gubitaka po umanjenju vrijednosti, kamata obračunatih po metodu efektivne kamatne stope, i dobiti i gubitaka po osnovu kursnih razlika na monetarnim sredstvima, koji se priznaju kao direktna dobit ili gubitak. U slučaju otpisa sredstva ili kad je sredstvo pretrpjelo umanjenje vrijednosti, kumulativna dobit ili gubitak koja je prethodno bila priznata kao revalorizaciona rezerva se uključuje u izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti perioda. Dividende po vlasničkim instrumentima klasifikovanim kao "fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit" se priznaju kao dobit ili gubitak kada Banka uspostavi pravo da primi dividendu.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina, osim finansijske imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se vrednuje sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na svaki datum izvještajnog perioda. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja može uključiti:

- značajnu finansijske teškoće strane pod ugovorom; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju kamata ili glavnice; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Pojedinačno značajna finansijska imovina provjerava se zbog umanjenja vrijednosti na pojedinačnoj osnovi. Preostala finansijska imovina provjerava se na grupnoj osnovi. Pojedinačno značajna finansijska imovina za koju nije prepoznato umanjenje vrijednosti uključuje se u osnovicu za provjeru umanjenja vrijednosti na grupnoj osnovi. U svrhu grupne procjene umanjenja vrijednosti, finansijska imovina grupiše se na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika.

Za finansijsku imovinu iskazanu po amortizovanom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi te finansijske imovine.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine po amortizovanom trošku se umanjuje upotrebom konta ispravke vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko konta ispravke vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret konta ispravke vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti konta ispravke vrijednosti se priznaju u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

e) Finansijski instrumenti (nastavak)

Sa izuzetkom vlasničkih instrumenta vrednovanih po fer vrijednosti ostalu sveobuhvatnu dobit, ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se ispravlja kroz izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizirani trošak da nije došlo od priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti priznato.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Banka ne prenese i zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva, i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Banka nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je sa 01.01.2020. godine i u toku godine vršila računovodstveni otpis za sve izloženosti za koje su u skladu sa Odlukom ispunjeni uslovi 100% pokrivenosti ispravkama vrijednosti u periodu od posljednje dvije godine.

f) Finansijske obaveze i vlasnički instrumenti koje je izdala Banka

Klasifikacija kao finansijska obaveza ili kapital

Dužnički ili vlasnički instrumenti su klasifikovani ili kao finansijske obaveze ili kao kapital u skladu sa suštinom ugovornog angažmana.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrument je bilo koji ugovor koji dokazuje pravo na preostali iznos udjela u imovini subjekta nakon odbijanja svih njegovih obaveza. Vlasnički instrumenti koje je Banka izdala knjiže se u iznosu primljenih sredstava, umanjenih za troškove izdavanja.

Obaveze za ugovore o finansijskoj garanciji

Obaveze za ugovore o finansijskoj garanciji su inicijalno mjerene po fer vrijednosti i naknadno su mjerene po većem od:

- iznosa obaveze u ugovoru, kako je utvrđeno u skladu sa MRS 37: "Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina"; ili
- iznosa inicijalno priznatog i gdje je to odgovarajuće, umanjenog za kumulativnu amortizaciju priznatu u skladu sa politikama priznavanja prihoda koji su gore utvrđeni.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze su klasifikovane kao finansijske obaveze "iskazane po fer-vrijednosti kroz bilans uspjeha" ili kao "ostale finansijske obaveze". Banka nema finansijske obaveze po fer-vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

f) Finansijske obaveze i vlasnički instrumenti koje je izdala Banka (nastavak)

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze su naknadno mjerene po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamate je metoda izračunavanja troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivani period trajanja finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Banke otpuštene, otkazane ili ističu.

g) Materijalna imovina

Nekretnine i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali.

Imovina u izgradnji, koje se grade u svrhu pružanja usluga ili administrativne svrhe, iskazane su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja. Trošak nabavke uključuje i profesionalne naknade, te, za kvalificirana sredstva, troškove pozajmljivanja kapitalizirane u skladu sa računovodstvenom politikom Banke. Takva imovina se reklasifikuje na odgovarajuće kategorije nekretnina i opreme nakon što je dovršena i spremna za namjeravanu upotrebu.

Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava linearnom metodom na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva.

Procijenjene stope amortizacije bile su kao što slijedi:

	2022.	2021.
Građevinski objekti	1,3%	1,3%
Računari	20%	20%
Vozila i oprema	10%-15%	10%-15%

Dobici ili gubici od otpisa ili otuđenja materijalne imovine utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa te imovine i priznaju se u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

g) Materijalna imovina (nastavak)

Umanjenje vrijednosti

Na svaki datum izvještajnog perioda Banka preispituje knjigovodstvene iznose svojih nekretnina i opreme da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Nadoknadiiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se dosadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadiivi iznos sredstva manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

h) Ulaganja u investicijske nekretnine

Ulaganja u investicijske nekretnine obuhvataju nekretnine u posjedu radi zarade prihoda od najma ili zbog porasta vrijednosti kapitalne imovine, ili oboje, i početno se mjere po trošku nabavke, uključujući transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, ulaganja u nekretnine mjere se po trošku nabavke umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu i obračunava se na osnovu procijenjenog životnog vijeka sredstva, korištenjem linearne metode kako slijedi:

Zgrade 1,3%

i) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina početno se mjeri po trošku nabavke i amortizuje se linearno tokom procijenjenog vijeka upotrebe.

j) Naknade zaposlenicima

U ime svojih zaposlenika, Banka plaća porez na dohodak, kao i doprinose za penziono, invalidsko, zdravstveno i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji su obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine na bruto platu. Banka gore navedene doprinose plaća u korist penzijskog i zdravstvenog fonda FBiH (na federalnom i kantonalnom nivou).

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

j) Naknade zaposlenicima (nastavak)

Nadalje, topli obrok, prijevoz i regres su plaćeni u skladu sa domaćim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali troškovi plata.

Otpremnine za odlazak u penziju

Banka pravi rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju u iznosu od 6 prosječne mjesečne plate zaposlenog ili 6 prosječne plate na nivou FBiH prema posljednjem objavljenom izvještaju Federalnog zavoda za statistiku, u zavisnosti šta je za zaposlenog povoljnije. Banka knjiži troškove otpremnina za odlazak u penziju u periodu u kojem su otpremnine zarađene.

k) Preračunavanje stranih valuta

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na datum izvještajnog perioda primjenom kursa važećeg na taj datum. Nenovčane stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nenovčane stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na datum izvještajnog perioda. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti perioda.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu CBBH koji je važeći na datum izvještajnog perioda. Kursevi CBBH za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi bilansa na izvještajne datume su kako slijedi:

31. decembar 2022.	1 EUR = 1,95583 KM	1 USD = 1,725631 KM
31. decembar 2021.	1 EUR = 1,95583 KM	1 USD = 1,833705 KM

l) Rezervisanja

Banka priznaje rezervisanje ako ima sadašnju obavezu koja je nastala temeljem prošlih događaja, ako postoji vjerovatnoća da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv resursa. Uprava Banke određuje iznos rezervisanja na temelju najbolje moguće procjene troškova koji će nastati podmirenjem obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena naknade koja je potrebna za podmirenje sadašnje obaveze na datum izvještajnog perioda, uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti obaveza. Gdje su rezervisanja mjerena pomoću novčanih tokova koji se procjenjuju za podmirenje sadašnjih obaveza, njihov knjigovodstveni iznos je sadašnja vrijednost tih novčanih tokova. Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odljev ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

lj) Kapital i rezerve

Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene redovne i prioritetne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

lj) Kapital i rezerve (nastavak)

Revalorizacija rezerve za ulaganja

Revalorizacija rezerve za ulaganja uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju.

Zadržana dobit

Dobit za godinu nakon raspodjele vlasnicima raspoređuje se u zadržanu dobit.

Dividende

Dividende na redovne dionice priznaju se kao obaveza u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

Zarada po dionici

Banka objavljuje osnovnu zaradu po dionici. Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg perioda namijenjenih redovnim dioničarima Banke ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u opticaju tokom perioda.

m) Najmovi

MSFI 16 definira najam kao ugovor na osnovu kojeg najmodavac prenosi na najmoprimca pravo korištenja neke imovine (predmeta najma) u dogovorenom periodu uz naknadu. Da bi se neki ugovor smatrao ugovorom o najmu potrebno je da najmoprimac ima slobodu raspolaganja iznajmljenom imovinom, tako da najmodavac nema mogućnost da određuje način i svrhu korištenja imovine te da je riječ o materijalnoj imovini. Ovim standardom se pružaju smjernice za lakšu identifikaciju najмова njihovog razlikovanje od ugovora o uslugama.

Od primjene MSFI 16 izuzeti su:

- Kratkoročni najmovi (do 12 mjeseci)
- Najmovi male vrijednosti (najam male vrijednosti identifikuje se na osnovu vrijednosti samog predmeta najma – do KM 10.000,00, a ne troška najma).

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

m) Najmovi (nastavak)

Od 01. januara 2019.g. najmoprimci su u obavezi sredstva koja uzimaju u najam evidentirati kao imovinu i kao obavezu u svojim poslovnim knjigama, uz naknadnu evidenciju troška amortizacije (model troška) i troška kamate. Na prvi dan trajanja najma, najmoprimac obavezu po osnovu najma mjeri po sadašnjoj vrijednosti svih budućih plaćanja u periodu trajanja najma. Plaćanje se diskontuje primjenom inkrementalne kamatne stope. Inkrementalna stopa je ona kamatna stopa koju bi najmoprimac morao platiti da u sličnom roku i uz slične garancije posudi sredstva neophodna za nabavku imovine iste vrijednosti kao imovine s pravom korištenja u jednakom ekonomskom okruženju.

Diskontovanjem se utvrđuje sadašnja vrijednost svih budućih plaćanja po osnovu najmu (novčanih tokova):

$$PV = \frac{FV}{(1 + i)^n}$$

Gdje je:

PV – sadašnja vrijednost

FV – buduća vrijednost

i – inkrementalna kamatna stopa

n – period trajanje najma

Na 1. januar 2019. godine, Banka je izvršila tranziciju na MSFI 16 u skladu sa modifikovanim retrospektivnim pristupom.

Banka je izabrala da koristi izuzeća, koja su predložena standardom, na ugovore o zakupu za koje se zakup završava u roku od 12 meseci od datuma inicijalne primjene, kao i na ugovore o zakupu za koje se predmetno sredstvo može smatrati sredstvom male vrijednosti. Banka ima ugovore o zakupu određene kancelarijske opreme (tj. personalnih računara, mašina za štampanje i fotokopiranje) koje se smatraju sredstvima male vrijednosti.

Slijedeće kategorije lizinga su identifikovane, gdje kao posljedica promjene MSFI 16 od 1. januara 2019. godine, ugovori koji su ranije bili priznati kao operativni lizing, sada se kvalifikuju kao zakupi definisani novim standardom: nekretnine, tehnička oprema i vozila.

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

U primjeni računovodstvenih politika Banke, koje su objašnjene u Napomeni 3, Uprava je obavezna da prosudi, procijeni i pretpostavi knjigovodstvenu vrijednost imovine i obaveza koje se ne mogu izvesti iz ostalih izvora.

Procjene i povezane pretpostavke se temelje na ranijem iskustvu i ostalim faktorima koji su uzeti u obzir kao relevantni. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih. Procjene i temeljne pretpostavke se stalno revidiraju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Sljedeće su ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum izvještajnog perioda, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini.

Vijek trajanja nekretnina i opreme, i investicijskih nekretnina

Kao što je opisano u Napomeni 3, Banka pregleda procijenjeni vijek trajanja nekretnina i opreme, i investicijskih nekretnina na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

Umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja

Kao što je opisano u Napomeni 3, na kraju svakog izvještajnog perioda, Banka ocjenjuje pokazatelje umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja i njihov uticaj na procijenjene buduće tokove iz kredita i potraživanja.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih komitenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i izvanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se mjesečno.

Metodologija za mjerenje umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive, usklađena sa zahtjevima MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“) se primjenjuje u izradi finansijskih izvještaja od 01.01.2018. godine. Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („FBA“) je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 01.01.2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane standardom MSFI 9. Banka je ažurirala svoju metodologiju s propisima Odluke, počevši od 01.01.2020, te se gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja utvrđuju u skladu s primjenom regulatornih zahtjeva.

Gubici od umanjenja vrijednosti uglavnom se priznaju u odnosu na knjigovodstvenu vrijednost kredita pravnim osobama i građanima, te kao rezervisanja za obaveze i troškove koje proizlaze iz izvanbilansne izloženosti komitentima, uglavnom u vidu neiskorištenih okvirnih kredita i garancija.

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (nastavak)

Umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja (nastavak)

Umanjenja vrijednosti se također razmatraju za kreditnu izloženost bankama te za ostalu imovinu koja se ne vodi po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, gdje primarni rizik umanjenja nije kreditni rizik.

Banka najprije procjenjuje postoji li objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti zasebno za imovinu koja je pojedinačno značajna i grupno za imovinu koja nije pojedinačno značajna.

Kod procjene grupnog umanjenja vrijednosti, razmatraju se sljedeće opšte smjernice:

- budući novčani tokovi za homogenu grupu proizvoda se procjenjuju na osnovu iskustva o historijskom gubitku za imovinu sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika;
- informacije o stopama historijskog gubitka se primjenjuju konzistentno na definisane homogene grupe;
- iskustvo o historijskom gubitku se prilagođava na temelju trenutnih podataka koji se mogu promatrati tako da je konzistentno s tekućim uslovima;
- metodologija i pretpostavke korištene za procjenu budućih novčanih tokova se redovito revidiraju, i po potrebi ažuriraju.

Za kreditni portfolio pravnih lica u statusu izmirenja obaveza umanjenja vrijednosti se obračunavaju na grupnoj osnovi, a kreditni portfolio ovog segmenta u statusu neizmirenja obaveza (default) podrazumjeva izračun umanjenja vrijednosti na pojedinačnoj osnovi.

Kreditni fizičkim licima podrazumjevaju grupnu procjenu umanjenja vrijednosti, izuzev izloženosti koje su iznad praga značajnosti definisanog Metodologijom, a ispunjavaju status neizmirenja obaveza.

Kreditni portfolio pravnih lica segmentiran je na grupe kratkoročnih i dugoročnih kredita i u skladu sa navedenim izvršena je kalkulacija parametara PD za svaku od navedenih kategorija. Sa 31.12.2020. godine segmentacija portfolija pravnih lica je izmijenjena na grupe MSP (mala i srednja preduzeća) i velika preduzeća.

Portfolio fizičkih lica segmentiran je u grupe kredita fizičkim licima, kreditne kartice, prekoračenja po tekućim računima.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Kao što je opisano u Napomeni 31, Uprava koristi svoju prosudbu u odabiru odgovarajuće tehnike vrednovanja za finansijske instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu. Primijenjene su uobičajene tehnike vrednovanja koje koriste stručnjaci na tržištu.

Finansijski instrumenti, izuzev finansijske imovine priznate po amortizovanom trošku, vrednovani su korištenjem metode diskontovanog novčanog toka koja se temelji na potkrijepljenim pretpostavkama, gdje je to moguće, sa vidljivim tržišnim cijenama ili stopama. Uvažavajući činjenicu da ne postoji aktivno sekundarno tržište za portfolio vrijednosnih papira, Banka se umjesto tržišne metode opredjelila za metodu diskontovanog novčanog toka. Diskont se radi primjenom ponderisane prosječne kamatne stope na aktivne vrijednosne papire sa sličnim karakteristikama (rok dospijanja, emitent).

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

5. PRIHODI OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI PO EFEKTIVNOJ KAMATNOJ STOPI

	2022.	2021.
Kamate na kredite odobrene stanovništvu	6.791	5.951
Kamate na kredite odobrene pravnim licima	5.669	4.655
Kamate na finansijsku imovinu kroz ostali rezultat	3.508	2.772
Kamate na plasmane kod drugih banaka	48	11
	16.016	13.389

6. RASHODI OD KAMATA I SLIČNI RASHODI PO EFEKTIVNOJ KAMATNOJ STOPI

	2022.	2021.
Kamate za sredstva iznad obaveznih rezervi u CBBH	1.379	1.129
Kamate na depozite stanovništva	741	717
Kamate na depozite pravnih lica	482	738
Negativne kamate na plasmane kod drugih banaka	110	87
Kamate za sredstva obaveznih rezervi u CBBH	85	74
Kamate na uzete kredite	33	41
Najmovi po MSFI 16	12	12
Negativne kamate na vrijednosne papire	4	3
	2.846	2.801

7. PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2022.	2021.
Naknade od transakcija platnog prometa	3.415	2.366
Naknade po vanbilansnim poslovima	499	377
Ostali prihodi od naknada i provizija	235	131
Naknade od konverzija	163	197
	4.312	3.071

8. RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2022.	2021.
Elektronsko bankarstvo i SWIFT	1.205	920
Unutrašnji platni promet	367	367
Garancije	21	14
	1.593	1.301

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

9. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA

	2022.	2021.
Neto kreditni gubici/(neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka) od finansijske imovine po amortizovanom trošku	(2.122)	761
Neto kreditni gubici/(neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka) od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	(65)	(89)
Rezervisanja/(neto otpuštanja ranije priznatih rezervisanja) za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih garancija	130	(83)
Rezervisanja/(neto otpuštanja ranije priznatih rezervisanja) za sudske sporove	(27)	(271)
Ostala rezervisanja/(neto otpuštanja ranije priznatih rezervisanja)	(106)	(47)
	(2.190)	271

10. OSTALI PRIHODI

	2022.	2021.
Prihodi po osnovu zakupa	337	343
Prihodi od imovine primljene za neotplaćene kredite	225	-
Ostalo	286	201
	848	544

11. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2022.	2021.
Neto plate	6.246	5.814
Porezi i doprinosi	1.082	915
Ostalo	112	98
	7.440	6.827

Prosječan broj zaposlenih u Banci tokom godine koja je završila 31. decembra 2022. 198, a 31. decembra 2021. bio je 199.

Troškovi zaposlenih uključuju 1.295 hiljada BAM (2021: 1.204 hiljade BAM) obaveznih doprinosa za penziono osiguranje plaćenih Zavodu za penziono osiguranje. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plate zaposlenih.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

12. OSTALI TROŠKOVI I RASHODI

	2022.	2021.
Troškovi usluga	1.592	1.382
Održavanje	923	774
Osiguranje	756	652
Reklama i reprezentacija	396	410
Telekomunikacijski troškovi	279	274
Troškovi energije	298	253
Ostali porezi i doprinosi	127	110
Troškovi materijala	145	129
Ostali troškovi	460	297
	4.976	4.281

13. POREZ NA DOBIT

Komponente poreza na dobit se mogu prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Tekući porez na dobit	183	-
Odgođeni porez na dobit	47	40
Ukupno trošak poreza na dobit	230	40

	2022.	2021.
Dobit prije poreza na dobit	1.462	1.069
Porez na dobit po stopi od 10%	146	107
Usklađenja za:		
Kapitalni dobici	-	13
Porezno nepriznati prihodi	(78)	(7)
Porezno nepriznati rashodi	299	30
Porezne olakšice	(184)	(143)
Efekat niže računovodstvene stope amortizacije i više stope amortizacije u poreske svrhe	47	40
Tekući i odgođeni porez na dobit	230	40
Efektivna stopa poreza na dobit	16%	4%

Promjene u odgođenim poreznim obavezama su kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na 1. januar	243	203
Neto promjene u odgođenim poreznim obavezama	47	40
Odgođene porezne obaveze na 31. decembar	290	243

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

14. ZARADA PO DIONICI

Osnovna zarada po dionici izračunata je dijeljenjem dobiti koja je na raspolaganju dioničarima sa prosječnim brojem običnih dionica tokom godine.

	2022.	2021.
Dobit na raspolaganju dioničarima ('000 KM)	1.232	1.029
Prosječan broj običnih dionica tokom godine	<u>3.579.921</u>	<u>3.454.921</u>
Osnovna zarada po dionici (u KM)	<u>0,34</u>	<u>0,30</u>

Razrijeđena zarada po dionici nije izračunata jer Banka nije izdala finansijske instrumente koji bi razrijeđivali osnovnu zaradu po dionici.

15. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Sredstva na tekućem računu kod CBBH	189.203	326.502
Sredstva na tekućim računima kod drugih banaka	21.866	25.817
Novac u trezoru Banke	17.556	19.308
Novac na bankomatima	1.821	2.107
	<u>230.446</u>	<u>373.734</u>
Manje: Umanjenje vrijednosti	(215)	(386)
	<u>230.231</u>	<u>373.348</u>

Promjene na umanjuju vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na početku godine	386	233
Neto (smanjenje) / povećanje umanjenja vrijednosti (Napomena 9)	<u>(171)</u>	<u>153</u>
Stanje na kraju godine	<u>215</u>	<u>386</u>

16. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
ALTA banka d.d. Beograd, Srbija	199	196
	<u>199</u>	<u>196</u>

Kretanje fer vrijednosti dionica bilo je kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na početku godine	196	264
Dobit / (gubitak) od usklađivanja fer vrijednosti	<u>3</u>	<u>(68)</u>
Stanje na kraju godine	<u>199</u>	<u>196</u>

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

17. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Dužnički vrijednosni papiri:		
Ministarstvo finansija FBiH	-	197.658
Kanton Sarajevo	-	191
	-	197.849
Obračunata kamata	-	366
	-	198.215
Vlasnički vrijednosni papiri:		
Bosna reosiguranje d.d. Sarajevo	886	427
Sarajevo-Osiguranje d.d. Sarajevo	31	33
S.W.I.F.T. Belgija	28	23
	945	483
	945	198.698

Kretanja vrijednosti ove imovine bila je kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na početku godine	198.698	231.709
Kupovine tokom godine	133.284	10.482
Kamata (Napomena 5)	3.508	2.771
Nerealizovana dobit od usklađivanja fer vrijednosti (kroz Ostalu sveobuhvatnu dobit)	(681)	6.724
Naplata glavnice i kamate	(56.962)	(52.988)
Stanje prije preknjiženja na finansijsku imovinu po amortizacionom trošku na kraju godine	277.847	198.698
Preknjiženje na finansijsku imovinu po amortizacionom trošku	(271.809)	-
Isknjiženje nerealizovane dobiti od usklađenja fer imovine	(5.093)	-
	945	198.698

Promjene na umanjenju vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na početku godine	1.972	2.317
Povećanje / (smanjenje) umanjenja vrijednosti	680	(345)
Preneseno na ispravku vrijednosti po amortizacionom trošku	(2.643)	-
Stanje na kraju godine	9	1.972

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

17. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI REZULTAT (nastavak)

U toku 2022. godine Banka je kupila sljedeće vrijednosne papire izdate od Federalnog ministarstva finansija:

- obveznice nominalne vrijednosti 14.850 hiljada KM. Kamata na obveznice iznosi od 0,15% do 0,81% godišnje, datum dospijeca 2024 do 2027 godine;
- obveznice nominalne vrijednosti 16.052 hiljada KM. Kamata na obveznice iznosi od 0,02% do 1,15% godišnje, datum dospijeca 2022 do 2028 godine;
- trezorske zapise nominalne vrijednosti 15.000 hiljada KM. Kamata na trezorske zapise iznosi od 0,000% do 0,010% godišnje, datum dospijeca 15.03.2023. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti 27.600 hiljada KM. Kamata na obveznice iznosi od 1,01% do 2,50% godišnje, datum dospijeca 22.06.2032. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti 20.600 hiljada KM. Kamata na obveznice iznosi od 2,50% do 3,90% godišnje, datum dospijeca 29.06.2028. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti 19.300 hiljada KM. Kamata na obveznice iznosi od 3,10% do 4,40% godišnje, datum dospijeca 06.07.2029. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti 19.000 hiljada KM. Kamata na obveznice iznosi od 2,80% do 4,10% godišnje, datum dospijeca 13.07.2024. godine;

Banka je 31.12.2022 godine izvršila promjenu modela priznavanja finansijske imovine za dužničke vrijednosne papire, te izvršila prenos dužničkih vrijednosnih papira sa finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat na finansijsku imovinu po amortizacionom trošku.

Pregled promjene modela priznavanja finansijske imovine

31.12.2022.

Preknjiženje sa finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	271.809
Isknjiženje nerealizovane dobiti od usklađenja fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	5.093
Ukupno finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	276.902
Preknjiženje na finansijsku imovinu po amortizacionom trošku	271.809
Uknjiženje ispravke vrijednosti po amortizacionom trošku	(2.643)
Ukupno finansijska imovina po amortizacionom trošku	269.166
Ukupni efekat promjene modela priznavanja finansijske imovine	(7.736)

18. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	91.628	96.776
Depoziti kod drugih banaka	9.818	8.010
Kredit i potraživanja od klijenata	419.970	352.540
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	270.475	304
	791.891	457.630

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

18.1. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE BOSNE I HERCEGOVINE

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obavezna rezerva kod CBBH	91.720	96.873
Manje: Umanjenje vrijednosti	(92)	(97)
	91.628	96.776

Promjene na umanjuju vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na početku godine	97	78
Povećanje / (smanjenje) umanjivanja vrijednosti (Napomena 9)	(5)	19
Stanje na kraju godine	92	97

Minimalna obavezna rezerva izračunata je kao procenat od prosječnog stanja primljenih depozita i pozajmljenih sredstava za svaki radni dan tokom prethodnih 10 kalendarskih dana držanja obaveznih rezervi. Stope minimalne obavezne rezerve su iznosile 10% od ukupnih depozita i kredita.

U skladu sa izmjenama Odluke o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezerve, naknada se kretala od 0,2% do 0,5% na sredstva iznad obavezne rezerve ranijih godina od 01.01.2022 godine naknada je povećana na 0,75% da bi 01.08.2022 smanjena na 0,25% u 2022. godini. Od 01. juna 2021. godine naknada se obračunava i na sredstva obavezne rezerve u stranim valutama i u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom.

18.2 PLASMANI KOD DRUGIH BANAKA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Plasmani kod drugih banaka	9.828	8.018
Manje: Umanjenje vrijednosti	(10)	(8)
	9.818	8.010

Promjene na umanjuju vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje na početku godine	8	4
Povećanje umanjivanja vrijednosti (Napomena 9)	2	4
Stanje na kraju godine	10	8

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

18.3 KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>Dugoročni krediti</i>		
Pravna lica	144.057	127.047
Fizička lica	209.912	174.599
Manje: Tekuće dospjeće dugoročnih kredita	(68.018)	(46.273)
	285.951	255.373
<i>Kratkoročni krediti</i>		
Pravna lica	74.040	58.135
Fizička lica	1.837	2.419
Više: Tekuće dospjeće dugoročnih kredita	68.018	46.273
	143.895	106.827
Ukupno krediti prije umanjenja vrijednosti	429.846	362.200
Manje: Umanjenje vrijednosti zasnovano na individualnoj procjeni	(5.656)	(5.468)
Manje: Umanjenje vrijednosti zasnovano na grupnoj procjeni	(4.220)	(4.192)
	419.970	352.540
Promjene na umanjenju vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:		
	2022.	2021.
Stanje na početku godine	9.660	9.394
Računovodstveni otpis tokom godine	(2.588)	(238)
Neto povećanje umanjenja vrijednosti (Napomena 9)	2.804	504
Stanje na kraju godine	9.876	9.660

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

18.3 KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Analiza bruto kredita prije umanjivanja vrijednosti po privrednim granama:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Stanovništvo	211.809	177.019
Rudarstvo i industrija	79.317	76.365
Trgovina	62.775	57.492
Građevinarstvo	32.989	21.802
Administracija, druge javne usluge	20.088	9.540
Saobraćaj i komunikacije	8.292	6.461
Finansije	5.831	2.419
Trgovina nekretninama	3.020	5.693
Poljoprivreda	2.029	326
Ugostiteljstvo i turizam	1.701	2.964
Energetika	1.342	1.596
Ostalo	653	523
	429.846	362.200

Iznosi predstavljeni u gornjoj tabeli uključuju glavnice kredita uvećanu za potraživanje po kamatama i umanjenu za unaprijed naplaćene naknade na dan 31. decembar 2022. godine, odnosno 31. decembra 2021. godine.

Ponderisana prosječna kamatna stopa sažeto je prikazana kako slijedi:

	2022.	2021.
Pravna lica	2,42%	2,62%
Fizička lica	3,55%	3,30%

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

18.4 OSTALA FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZACIONOM TROŠKU

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Dužnički vrijednosni papiri	271.809	-
Naknade	93	133
Druga potraživanja	1.245	260
Umanjenje vrijednosti	(2.672)	(89)
	270.475	304

Za dužničke vrijednosne papire Banka je sa 31.12.2022. godine izvršila promjenu modela priznavanja navedene finansijske imovine iz modela finansijska imovina kroz ostali ukupni rezultat dobit u model finansijska imovina po amortizacionom trošku.

19. UNAPRIJED PLAĆENI POREZ NA DOBIT

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Unaprijed plaćeni porez na dobit	300	300
	300	300

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

20. MATERIJALNA IMOVINA

	Građevinski objekti i zemljište	Namještaj i oprema	Vozila	Kompjuterska oprema	Ulaganja u tuđa sredstva	Investicije u toku	Poslovni prostori s pravom korištenja (MSFI 16)	Ulaganje u investicijske nekretnosti	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST									
Na dan 31. decembra 2020.	19.847	2.695	721	1.450	342	345	762	5.155	31.317
Povećanja	-	-	-	-	-	505	187	-	692
Prenos (sa) / na	136	93	-	81	(61)	(373)	-	2	-
Otpisi / prodaja	-	(46)	(37)	(12)	(17)	-	(173)	-	(285)
Na dan 31. decembra 2021.	19.983	2.742	684	1.519	386	477	776	5.157	31.661
Povećanja	-	-	-	-	-	1.047	374	-	1.421
Prenos (sa) / na	21	332	425	87	85	(950)	-	-	-
Otpisi / prodaja	-	(191)	(237)	(53)	-	-	(348)	-	(829)
Na dan 31. decembra 2022.	20.004	2.883	872	1.553	471	574	802	5.157	32.316
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI									
Na dan 31. decembra 2020.	4.587	1.568	402	956	130	-	348	610	8.601
Amortizacija	227	286	73	160	18	-	185	67	1.016
Otpisi	-	(45)	(33)	(12)	-	-	(173)	-	(263)
Na dan 31. decembra 2021.	4.814	1.809	442	1.104	148	-	360	677	9.354
Amortizacija	233	278	78	166	18	-	185	67	1.025
Otpisi / prodaja	-	(191)	(237)	(53)	(3)	-	(173)	-	(657)
Na dan 31. decembra 2022.	5.047	1.896	283	1.217	163	-	372	744	9.722
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST									
Na dan 31. decembra 2022.	14.957	987	589	336	308	574	430	4.413	22.594
Na dan 31. decembra 2021.	15.169	933	242	415	238	477	416	4.480	22.370

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Softveri i licence
NABAVNA VRIJEDNOST	
Na dan 31. decembra 2020.	1.124
Povećanja	-
Aktivacija	104
Otpisi / prodaja	(116)
Na dan 31. decembra 2021.	<u>1.112</u>
Povećanja	-
Aktivacija	112
Otpisi / prodaja	(8)
Na dan 31. decembra 2022.	<u>1.216</u>
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI	
Na dan 31. decembra 2020.	516
Amortizacija	107
Otpisi	(100)
Na dan 31. decembra 2021.	<u>523</u>
Amortizacija	108
Otpisi / prodaja	(7)
Na dan 31. decembra 2022.	<u>624</u>
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST	
Na dan 31. decembra 2022.	<u>592</u>
Na dan 31. decembra 2021.	<u>589</u>

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

22. OSTALA IMOVINA I POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Unaprijed plaćeni troškovi	215	189
Zalihe	20	15
Odgodeni prihod	(25)	(32)
	210	172

23. FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Depoziti od banaka i drugih finansijskih institucija	3.941	2.018
Depoziti od klijenata	902.225	917.416
Uzeti krediti – subordinirani dug	15.001	30.000
Obaveze po osnovu najмова	430	401
Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku	3.358	4.931
	924.955	954.766

23.1. DEPOZITI OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Depoziti po viđenju:		
U domaćoj valuti	3.836	1.954
U stranim valutama	105	64
	3.941	2.018

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23.2. DEPOZITI OD KLIJENATA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Depoziti po viđenju:		
<i>Pravna lica:</i>		
U domaćoj valuti	452.867	454.360
U stranim valutama	9.299	9.071
	<u>462.166</u>	<u>463.431</u>
<i>Fizička lica:</i>		
U domaćoj valuti	56.340	52.135
U stranim valutama	17.106	14.440
	<u>73.446</u>	<u>66.575</u>
<i>Namjenski depoziti:</i>		
U domaćoj valuti	202.871	230.064
U stranim valutama	249	296
	<u>203.120</u>	<u>230.360</u>
	738.732	760.366
Oročeni depoziti:		
<i>Pravna lica:</i>		
U domaćoj valuti	83.376	72.274
U stranim valutama	24.633	19.735
	<u>108.009</u>	<u>92.009</u>
<i>Fizička lica:</i>		
U domaćoj valuti	21.262	23.694
U stranim valutama	27.281	31.045
	<u>48.543</u>	<u>54.739</u>
<i>Namjenski depoziti:</i>		
U domaćoj valuti	6.835	10.137
U stranim valutama	106	165
	<u>6.941</u>	<u>10.302</u>
	163.493	157.050
	902.225	917.416

Kamatne stope na depozite po viđenju u 2022. godini iznosile su od 0,00% do 0,01%, a kamatne stope na oročene depozite su iznosile 0,20% do 2,25%.

23.3. UZETI KREDITI - SUBORDINIRANI DUG

Između Vlade FBiH, koju zastupa Ministarstvo finansija FBiH, i Banke 05. marta 2020. godine potpisan je Ugovor o kreditu po subordiniranim uslovima u iznosu od 15 miliona KM. Dana 12. maja 2021. godine potpisan je Ugovor o kreditu po subordiniranim uslovima u iznosu od 15 miliona KM, a dana 31. maja 2022. godine potpisan je Ugovor o kreditu po subordiniranim uslovima u iznosu od 15 miliona KM. Na dan 31. decembra 2022. godine subordinirane obaveze iznose 15 miliona KM i u odnosu na kraj prethodne godine smanjene su za 15 miliona KM. Odobrena sredstva namijenjena su za formiranje kreditne linije dugoročnih stambenih kredita. Rok dospijeca kredita po ovom Ugovoru je 20 godina od dana uplate cjelokupnog iznosa sredstava. Povrat kredita se vrši jednokratno. Kamatna stopa je fiksna i iznosi 0,10% godišnje. Vlada FBiH, koju zastupa Ministarstvo finansija FBiH, i Banka su dana 12. septembra 2022. godine zaključili Sporazum o raskidu ugovora o kreditima po subordiniranim uslovima od 05. marta 2020. godine i 12. maja 2021. godine. Dana 07. novembra 2022. godine izvršen je prijenos sredstava u osnivački (dionički) kapital u skladu sa sporazumom.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23.3. OBAVEZE PO OSNOVU NAJMOVA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze za najmove	403	401
	403	401

23.4. OSTALE OBAVEZE PO AMORTIZACIONOM TROŠKU

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze prema klijentima za uplaćene rate	1.723	1.758
Obaveze za neraspoređene prilive	627	2.162
Obaveze prema dobavljačima	139	93
Ostale obaveze	869	918
	3.358	4.931

24. ODGOĐENE POREZNE OBAVEZE

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Odgođene porezne obaveze	355	1.082
	355	1.082

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

25. REZERVISANJA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Rezervisanje za zaposlene	657	562
Rezervisanje za potencijalne i preuzete obaveze	380	538
Rezervisanje za sudske sporove	380	530
	1.417	1.630

Promjene u rezervisanjima bile su kako slijedi:

	Naknade zaposlenim	Potencijalne i preuzete obaveze	Sudski sporovi	Ukupno
Stanje na dan 31. decembra 2020.	539	476	259	1.274
Dodatna rezervisanja (Napomena 9)	101	797	272	1.170
Otpuštanja zbog isplate (Napomena 9)	(78)	(735)	(1)	(814)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	562	538	530	1.630
Dodatna rezervisanja (Napomena 9)	211	1.559	27	1.797
Otpuštanja zbog isplate (Napomena 9)	(116)	(1.717)	(177)	(2.010)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	657	380	380	1.417

Potencijalne i preuzete obaveze

Tokom svog poslovanja, Banka preuzima i kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditive i neiskorišteni dio odobrenih kredita.

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potencijalne obaveze		
Okvirni kreditni sporazumi i odobreni limiti na karticama	29.228	23.167
Preuzete obaveze		
Činidbene garancije	19.076	11.767
Plative garancije	14.729	10.337
	63.033	45.271

26. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obračunati troškovi	268	283
Odgođeni prihod	80	74
Obaveze iz komisionih poslova (Napomena 29.)	13	45
Obaveze za ostale poreze i doprinose	11	11
	372	413

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

27. DIONIČKI KAPITAL

Dioničari	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Broj dionica	Iznos '000 KM	%	Broj dionica	Iznos '000 KM	%
Ministarstvo finansija FBiH	4.808.948	96.179	97,05	3.308.948	66.179	95,78
ZIF BIG INVESTICIONA GRUPA d.d. Sarajevo	36.864	737	0,75	36.864	737	1,07
Kolić Kadrija BOSNA RE d.d. SARAJEVO	11.324	226	0,23	11.324	226	0,33
	10.529	211	0,21	10.529	211	0,30
Ostali dioničari	87.256	1.745	1,76	87.256	1.745	2,52
Ukupno	4.954.921	99.098	100	3.454.921	69.098	100

Dionički kapital Banke se sastoji od 4.954.921 običnih dionica nominalne vrijednosti 20 KM. Banka je u toku 2022. godine završila proces dokapitalizacije putem zatvorene emisije dionica pretvaranjem subordiniranog duga Ministarstva finansija FBiH u dionički kapital u ukupnom iznosu od 30 miliona KM čime je vlasnički udio Ministarstva finansija FBiH u ukupnom kapitalu povećan i sada iznosi 97,05%.

28. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

Tokom redovnog poslovanja ostvareno je nekoliko bankarskih transakcija s povezanim stranama.

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja:		
Dioničari	3.361	11.772
Članovi Uprave i ključne funkcije	1.579	1.006
	4.940	12.778
Ulaganja:		
Dioničari	270.885	191.794
	270.885	191.794
Obaveze:		
Dioničari	367.107	404.136
Članovi Nadzornog odbora	84	3
Članovi Uprave i ključne funkcije	580	159
	367.771	404.298
Vanbilans:		
Dioničari	5.119	6.243
Članovi Uprave i ključne funkcije	20	20
	5.139	6.263
	2022.	2021.
Prihodi:		
Dioničari	3.017	3.212
Članovi Uprave i ključne funkcije	63	37
	3.080	3.249
Rashodi:		
Dioničari	283	457
	283	457

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

28. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (nastavak)

Članovima Uprave i Nadzornog odbora naknade su bile kako slijedi:

	2022.	2021.
Uprava – bruto plate	370	335
Uprava – ostale naknade	58	45
Naknade članovima Nadzornog odbora (bruto)	95	84
	523	464

29. KOMISIONI POSLOVI

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik za i u ime pojedinaca, zaklada i drugih institucija ne predstavljaju sredstva Banke, stoga nisu uključena u njen bilans.

Niže u tabeli analizirana su sredstva kojima Banka upravlja za i u ime svojih klijenata:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Plasmani		
Stanovništvo	2	2
Pravna lica	12.531	13.251
	12.533	13.253
Izvori finansiranja		
Vladine organizacije	12.462	13.214
Pravna lica	9	9
Stanovništvo	75	75
	12.546	13.298
Neto obaveza (Napomena 26.)	13	45

Banka ne snosi rizik po ovim plasmanima, a za svoje usluge ostvaruje naknadu.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA

a) Upravljanje rizikom kapitala

Ciljevi Banke prilikom upravljanja kapitalom, koji je mnogo šira kategorija od "kapitala" iskazanog u bilansu stanja su sljedeći:

- Usaglasiti se sa zahtjevima vezanim za kapital koji su propisani od strane regulatora na tržištu banaka;
- Osigurati da je Banka u mogućnosti nastaviti sa neograničenim vijekom poslovanja da bi mogla obezbijediti povrat dioničarima, kao i koristi ostalim učesnicima na tržištu; i
- Održavati jaku kapitalnu osnovu koja će podržati razvoj poslovanja Banke.

Od Banke se očekuje da održava adekvatan odnos duga i kapitala. Pokazatelji solventnosti su kao što slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Dug	924.955	954.766
Kapital	119.680	95.412
Omjer duga i kapitala	7,73	10,01

Dug je definisan kao finansijske obaveze po amortizovanom trošku, kao što je prezentirano u napomeni 23. Kapital uključuje dionički kapital i zadržanu dobit.

Adekvatnost kapitala i korištenje regulatornog kapitala prati Uprava Banke, uzimajući u obzir smjernice FBA, koje su razvijene u svrhu supervizije. Zahtijevane informacije se podnose FBA kvartalno.

FBA zahtjeva od svake banke: (a) da održava minimalni iznos neto (regulatornog) kapitala banke u iznosu 15 miliona KM; i (b) da održava odnos neto (regulatornog) kapitala i rizika ponderisane imovine u visini od minimalno 12%.

Prema FBA odluci regulatorni kapital Banke podijeljen je u dva dijela:

- Tier 1 kapital ili Osnovni kapital: 117,9 miliona KM (2022: redovne dionice i zadržana dobit koja je od strane dioničara Banke raspoređena, na neodređeno vrijeme, za pokrivanje budućih finansijskih neto gubitaka (ako ih bude), umanjani za nematerijalnu imovinu); i
- Tier 2 kapital ili Dopunski kapital: 15 miliona KM (2022: subordinirani dug, uvećani/umanjeni za revalorizacije rezerve).

Rizik ponderisane aktive odražava procjenu kreditnog, tržišnog i ostalih rizika povezanih sa tim sredstvima, uzimajući u obzir prihvatljiv kolateral ili garancije. Sličan tretman je usvojen za izloženost po bilansnim pozicijama, sa određenim korekcijama u svrhu preciznijeg iskazivanja prirode potencijalnih gubitaka.

Na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine Banka je bila usaglašena sa svim eksterno nametnutim zahtjevima vezanim za kapital. Na dan 31. decembra 2022. godine, stopa adekvatnosti kapitala Banke, iznosila je 33,61% (31. decembar 2021: 38,44%).

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

a) Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Osnovni kapital – Tier 1 kapital		
Redovne dionice	99.098	69.098
Rezerve	18.765	17.736
Revalorizacije rezerve	585	7.549
Manje: Nematerijalna imovina	(586)	(568)
Ukupno Osnovni kapital	117.862	93.815
Dopunski kapital - Tier 2 kapital		
Opšte regulatorne rezerve prema FBA regulativi	-	-
Subordinirani dug	15.000	30.000
Ukupno Dopunski kapital	15.000	30.000
Umanjenja od kapitala		
Nedostajuće regulatorne rezerve	-	-
Neto kapital	132.862	123.815
Rizik ponderisane aktive	379.904	307.747
Ponderisani operativni rizik (nerevidirano)	15.414	14.311
Ukupno ponderisani rizici	395.318	322.058
Adekvatnost kapitala (%)	33,61%	38,44%

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

b) Upravljanje finansijskim rizikom

Odjel za likvidnost, upravljanje aktivom i pasivom u Banci pruža podršku poslovanju, koordinira pristup domaćem i međunarodnim tržištima, nadgleda i upravlja finansijskim rizikom koji se odnose na poslovanje Banke kroz interne izvještaje o riziku kojima se analizira izloženost po stepenu i uticaju rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući devizni rizik i rizik kamatne stope na fer vrijednost), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik kamatne stope na novčani tok.

Tržišni rizik

Uslijed svojih aktivnosti, Banka je primarno izložena finansijskim rizicima promjena kursa stranih valuta, te promjena kamatnih stopa (vidjeti ispod tačke *Devizni rizik i Rizik kamatne stope*). Izloženosti tržišnom riziku se analiziraju pomoću analize osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Banke tržišnom riziku ili načinu na koji Banka upravlja i mjeri taj rizik.

Devizni rizik

Banka obavlja određene transakcije denominirane u stranim valutama. Dakle, dolazi do izloženosti promjenama kursa stranih valuta.

Knjigovodstvena vrijednost monetarnih sredstava i monetarnih obaveza Banke u stranoj valuti je na dan izvještavanja kako slijedi:

Na dan 31. decembar 2022.

IMOVINA	KM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	195.916	30.887	1.400	2.028	230.231
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	199	-	-	-	199
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	917	28	-	-	945
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	782.198	9.693	-	-	791.891
Unaprijed plaćeni porez na dobit	116	-	-	-	116
Materijalna imovina	22.594	-	-	-	22.594
Nematerijalna imovina	592	-	-	-	592
Ostala imovina i potraživanja	210	-	-	-	210
UKUPNO IMOVINA	1.002.742	40.608	1.400	2.028	1.046.778
OBAVEZE					
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	846.166	75.468	1.366	1.955	924.955
Odgodjene porezne obaveze	355	-	-	-	355
Rezervisanja	1.368	49	-	-	1.417
Ostale obaveze	371	-	-	-	371
UKUPNO OBAVEZE	848.260	75.517	1.366	1.955	927.098
NETO DEVIZNA POZICIJA	154.482	(34.909)	34	73	119.680

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

b) Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Na dan 31. decembar 2021.

IMOVINA	KM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	335.296	33.944	1.285	2.823	373.348
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	196	-	-	-	196
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	198.238	460	-	-	198.698
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	449.591	7.863	172	4	457.630
Unaprijed plaćeni porez na dobit	300	-	-	-	300
Materijalna imovina	22.370	-	-	-	22.370
Nematerijalna imovina	589	-	-	-	589
Ostala imovina i potraživanja	172	-	-	-	172
UKUPNO IMOVINA	1.006.752	42.267	1.457	2.827	1.053.303
OBAVEZE					
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	858.587	79.790	14.847	1.542	954.766
Odgodene porezne obaveze	1.082	-	-	-	1.082
Rezervisanja	1.495	23	105	7	1.630
Ostale obaveze	412	1	-	-	413
UKUPNO OBAVEZE	861.576	79.814	14.952	1.549	957.891
NETO DEVIZNA POZICIJA	145.176	(37.547)	(13.495)	1.278	95.412

Analiza osjetljivosti strane valute

Banka je uglavnom izložena valutama EUR i USD. Banka nije izložena deviznom riziku za EUR jer je konvertibilna marka fiksno vezana za EUR. U slijedećoj tabeli je prikazana analiza efekata promjene kursa KM u iznosu na povećanje ili smanjenje vrijednosti KM za 10% u odnosu na USD. 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju Uprave o riziku strane valute. Analiza se vrši samo za imovinu i obaveze nominirane u stranoj valuti i predstavlja usklađenje njihove vrijednosti na kraju perioda za promjenu kursa od 10%. Pozitivan iznos niže ukazuje na povećanje dobiti ili drugog kapitala kada KM u odnosu na relevantnu valutu jača za 10%. Za 10% slabljenja KM u odnosu na relevantnu valutu, efekat bi bio isti, ali u negativnom iznosu.

USD Efekat

	2022.	2021.
Dobit / (gubitak)	3	4

Rizik kamatne stope

Banka je izložena riziku kamatnih stopa jer plasira i pozajmljuje sredstva i po fiksnim kamatnim stopama. Izloženost Banke kamatnim stopama na finansijsku imovinu i obaveze je detaljno prikazana u dijelu koji govori o upravljanju rizikom likvidnosti (vidjeti tačku d).

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na nemogućnosti druge strane da podmiri svoje ugovorne obaveze što rezultira finansijskim gubitkom Banke. Banka je usvojila politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolateralu, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjene rizika i finansijskih gubitaka.

Izloženost Banke i kategorizacija rizičnosti klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je disperzirana između prihvaćenih klijenata. Izloženost kreditima se kontrolira ograničenjima klijenata koji se kontinuirano pregleda od strane Sektora za kreditne i operativne rizike (na nivou pojedinačnih klijenata prema zakonskim i podzakonskim ograničenjima). U pravilu, kvartalno se pregled osigurava od strane Komisije za upravljanje kreditnim rizikom.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima na redovnoj osnovi vrši kontrolu usklađenosti izloženosti Banke ograničenjima koje FBA propisuje Zakonom i podzakonskim aktima.

Banka nema značajne izloženosti kreditnom riziku prema bilo kojoj trećoj strani ili stranama koje imaju slične karakteristike. Banka smatra da stranke imaju slične karakteristike ukoliko su povezane strane.

Od 1. januara 2020. godine Banka je u obavezi da primjeni Odluku Agencije za bankarstvo FBiH o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka i Uputstvom za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive.

Banka je izvršila izmjenu metodologije utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka, a u skladu sa Odlukom, te je obračunala efekte sa stanjem na dan 1. januara 2020. godine u iznosu od 1.349 hiljada KM na teret kapitala. Efekti su izračunati za svaku pojedinačnu izloženost kreditno-garancijskog portfolija. Za ostalu aktivu efekti su iskazani na izloženostima gdje je primjena ove Odluke podrazumijevala formiranje višeg nivoa očekivanih kreditnih gubitaka.

Danom početka primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka prestala je da važi Odluka o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, kojom je regulisan obračun RKG.

Proces mjerenja umanjenja vrijednosti (ECL) podrazumijeva slijedeće korake:

1. segmentacija portfolija u homogene skupine,
2. podjela portfolija na nivoe kreditnog rizika (nivoi kreditnog rizika 1, 2 i 3),
3. određivanje načina procjene umanjenja vrijednosti (grupna ili individualna).

Za portfolio stanovništva izvršena je podjela u homogene grupe kako slijedi:

- stambeni krediti
- potrošački krediti,
- kreditne kartice,
- prekoračenja po tekućim računima.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Faze kreditnog kvaliteta (stage klijenata)

Za portfolio pravnih lica izvršena je podjela u homogene grupe kako slijedi:

- izloženosti prema velikim preduzećima;
- izloženosti prema malim i srednjim preduzećima (SME);
- garancije i akreditivi; i
- obavezujući okviri.

Za kategoriju finansijskih instrumenata koji nisu imali značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja ili imaju nizak kreditni rizik, očekivani kreditni gubici iskazuju se po osnovu rizika neizmirenja obaveza tokom slijedećih 12 mjeseci, odnosno imovina je kategorisana u nivo kreditnog rizika 1.

Ukoliko se kreditni rizik značajno povećao, ali ne postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednost imovina se raspoređuje u fazu 2. Imovina koja zadovoljava kriterij objektivnog dokaza umanjenja vrijednosti (status neizmirenja obaveza) raspoređena je u nivo kreditnog rizika 3.

Banka će kao dokaz smanjenja kvalitete u odnosu na momenat inicijalnog priznavanja (prelaz iz nivoa kreditnog rizika 1 u nivo kreditnog rizika 2) koristi slijedeće pokazatelje:

- kašnjenje u otplati obaveza prema Banci u materijalno značajnom iznosu duže od 30 dana, osim u slučajevima kada Banka može dokazati da kašnjenje nije rezultat značajnog povećanja kreditnog rizika (kašnjenje zbog tehničke greške), obavezan je kriterij za raspoređivanje izloženosti u nivo kreditnog rizika 2,
- restrukturiranje izloženosti koje je u vezi sa povećanjem kreditnog rizika,
- klijent je na listi posmatranja zbog određenih kvalitativnih faktora (watch lista).

Brojanje dana kašnjenje podrazumjeva korištenje materijalnog brojača. Pod materijalno značajnim iznosom podrazumijevaju se potraživanja od:

- fizičkog lica u iznosu većem od 200 KM i 1% bilansne izloženosti dužnika, te
- pravnih lica u iznosu većem od 1.000 KM i 1% bilansne izloženosti dužnika.

Brojanje dana kašnjenja započinje danom kada je ukupan iznos svih dospjelih neizmirenih obaveza dužnika, po svim ugovornim iznosima postao materijalno značajan. Dokazi smanjenja kvaliteta mogu se opovrgnuti isključivo ukoliko postoje razumne i dostupne informacije koje ukazuju da ne postoji značajno povećanje kreditnog kvaliteta.

Način procjene podrazumjeva grupnu ili individualnu procjenu umanjenja vrijednosti.

Individualno se procjenjuju sve izloženosti koje su individualno/pojedinačno značajne, a raspoređene su u nivo kreditnog rizika 3 (status default).

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Faze kreditnog kvaliteta (stage klijenata)

Pojedinačno značajna izloženost je izloženost koja prelazi sljedeće pragove značajnosti:

- izloženosti fizičkim licima: 100.000,00 KM,
- izloženosti pravnim licima: 0,00 KM,
- izloženosti prema centralnim, regionalnim vladama i institucijama: 0,00 KM.

Banka status neizmirenja obaveza utvrđuje na nivou klijenta, tj. dužnika za sve izloženosti. Tokom pojedinačne procjene umanjenja vrijednosti svaki ugovor klasifikovan kao pojedinačno značajan se analizira kako bi se odredilo postojanje objektivnog dokaza umanjenja vrijednosti.

Banka ne može prerasporediti izloženosti iz nivoa kreditnog rizika 3 direktno u nivo kreditnog rizika 1.

Raspoređivanje izloženosti u niže nivo	Izloženost	period oporavka		
		nivo kreditnog rizika 2	nivo kreditnog rizika 1	ukupno
	nerestrukturirane izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2		3	3
	nerestrukturirane izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3	6	3	9
	restrukturirane izloženosti koje su u trenutku restrukturiranja bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 2		6	6
	restrukturirane izloženosti koje su u trenutku restrukturiranja bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 (uključujući POCI)	12	24	36

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL")

Umanjenje vrijednosti ECL se obračunava primjenom risk parametara PD, i LGD na izloženost (EAD – exposure at default).

PD parametar se na nivou pojedine izloženosti može interpretirati kao vjerovatnoća da će pojedina transakcija odnosno klijent u datom vremenskom periodu ispuniti definiciju statusa neizmirenja obaveza ili drugim riječima, da će na pojedinačnom nivou biti identifikovan događaj gubitka. Zato se za transakcije/klijente koji se već nalaze u defaultu pretpostavlja da je PD jednak 1.

Gubitak usljed nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD parametar) predstavlja internu procjenu banke o nivou očekivanog gubitka vezanog uz izloženost u slučaju nastupanja statusa neizmirenja obaveza.

LGD treba pokriti razdoblje od ulaska u default do kraja za određenu izloženost/klijenta. FBA Uputstvom je definisano da ukoliko banka nema adekvatnu vremensku seriju, količinu i/ili kvalitet relevantnih historijskih podataka, te nije u mogućnosti da utvrdi vrijednost LGD parametra korištenjem svog modela na adekvatan i dokumentovan način, tada koristi fiksne vrijednosti tog parametra zasnovane na konzervativnim procjenama, a one ne mogu biti niže od:

- a) 45% za izloženosti obezbijeđene prihvatljivim kolateralom,
- b) 75% za izloženosti koji nisu obezbijeđene prihvatljivim kolateralom.

U skladu sa navedenim banka primjenjuje ove stope, ovisno od nivoa pokrivenosti pojedinačnih partija prihvatljivim kolateralom (nekretnine i vrijednosni papiri).

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL") (nastavak)

U decembru 2022. godine izvršeno je testiranje i validacija risk parametara.

EAD parametar

Validacija EAD urađena je putem studentovog (t-testa) koji se koristi prilikom poređenja da li dvije populacije (modelirana i ostvarena izloženost) iskazuju zajedničke karakteristike, odnosno reprezentiraju istu populaciju (portfolio).

U okviru ove analize posmatrana je promjena nivoa izloženosti kroz period od 12 mjeseci, što predstavlja horizont izračuna PD parametra. Promjena je posmatrana kvartalno za datume 12/2019-12/2020 do 09/2021-09/2022 (osam perioda), na način da je za svaki navedeni period upoređena očekivana promjena portfolija u skladu sa otplatnim planom u odnosu na ostvarenu promjenu.

PD parametar

Adekvatnost PD parametra urađena je korištenjem binomnog testa. U testiranju se vrši poređenje stvarnog broja prelazaka u default u određenoj „kohorti“ (partije koje su bile u statusu not default) na posmatrani datum, sa brojem partija koji bi se očekivao da je prešao u default prema postavkama binomnog rasporeda i PD-a koji je važio na datum posmatranja.

Rezultati su pokazali da stope PD dobivene postojećom metodom kalkulacije po svim homogenim skupinama odgovaraju stvarnim prelascima po posmatranim godišnjim periodima, te se izračun PD može ocijeniti adekvatnim.

LGD parametar

Uvažavajući rezultate provedene analize za dobivene stope LGD za pravna lica, na uzorku za koji se može ocijeniti da ne posjeduje adekvatnu vremensku seriju i količinu podataka, dokazano je da je naplata, odnosno oporavak iskazan kroz LGD stopu iznad propisanih stopa od strane regulatora, te iste većim dijelom oslikavaju značajnu vjerovatnoću naplate kredita nakon što isti steknu status default.

Za fizička lica analiza se ograničila na LGD stopu za neobezbjeđene izloženosti, te je adekvatnost iste potvrđena posredno posmatrajući stope oporavka po pojedinim homogenim skupinama.

U skladu sa navedenim, kao i činjenici da je analiza provedena na osnovu excel evidencije prikupljenih podataka (izloženost u momentu ispunjenja statusa default, postojanje hipoteke kao kolaterala, datum ulaska u default i oporavka, te vremenski raspored naplate i slično) može se ocijeniti da korištenje stopa LGD iz FBA Uputstva ne dovodi do precjenjivanja mogućnosti naplate i oporavka nakon ulaska izloženosti u status default, te da su iste adekvatne za korištenje u procesu izračuna ECL.

CCF parametar

Za period od 36 mjeseci posmatrano je da li Banka posjeduje adekvatnu količinu i kvalitet relevantnih historijskih podataka za izračun CCF parametra. Za pravna lica u navedenom periodu Banka nije imala slučaj aktiviranih garancija, a krediti koji su iskazali promjenu statusa nisu imali dodatno korištenje vanbilansa, odnosno vanbilans je bio iskorišten znatno prije navedenog momenta. Za portfolio fizičkih lica je također ocijenjeno da je nivo prelazaka default partija koje su imale vanbilansnu izloženost minimalan.

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Segmentacija portfolija fizičkih lica

Portfolio fizičkih lica sastoji se od nekoliko proizvoda koji imaju različite profile rizičnosti, uglavnom vezane uz svrhu kredita.

Za portfolio stanovništva izvršena je podjela u homogene grupe kako slijedi:

- krediti stanovništvu – potrošački
- krediti stanovništvu – stambeni,
- kreditne i shopping kartice, i
- prekoračenja po tekućim računima.

U izvještaju o testiranju/validaciji Metodologije za mjerenje umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive za 2021. godinu identifikovana je potreba odvajanja skupine stambenih kredita od potrošačkih kredita.

U prijedlogu je konstatovano da se, uvažavajući značajne tehničke izmjene koju promjena segmentacije klijenata zahtjeva, izmjene izvrše kada se obezbijedi potpuna sistemska podržanost izračuna. Sistemska podrška je obezbjeđena sa 30.04.2022. godine, te su od ovog izvještajnog datuma u izračunu ispravki vrijednosti primijenjene odvojene skupine kategorije anuitetnih kredita.

Forward looking informacija (FLI) – makorekonomska faktor

Prije izvršene validacije parametara, u postavkama izračuna IV MEF umnožava iznos PD parametra. Prema dostupnim informacijama sa tržišta, navedeni faktor se koristi na način da uvećava PD parametar (zbir). Navedeni pristup također se čini smislenim sa stanovišta Banke, s obzirom da umnožavanje nije primjenljivo u slučajevima gdje je vrijednost faktora između 0 i 1. Naime u tim slučajevima bi se množenjem umanjio PD faktor, iako je analiza korelacija pokazala suprotan uticaj. U skladu sa navedenim, u narednom periodu počevši sa 31.12.2022. godine način kalkulacije se mijenja, te se za vrijednost MEF PD uvećava u izračunima stage1 i stage 2. Također, izvršilo bi se ažuriranje vrijednosti MEF parametra, a uzimajući u obzir rezultate dva potencijalna buduća scenarija.

Rezultati testiranja parametara kreditnog rizika su pravovremeno dostavljena Upravi banke, te Odboru za reviziju i Nadzornom odboru kroz kvartalne izvještaje kontrolne funkcije upravljanja rizicima.

Za svaki mjesečni obračun ispravki vrijednosti isti je prije dostavljanja rezultata na saglasnost Upravi banke usaglašavan sa relevantnim organizacionim dijelovima Banke (Sektor za poslovanje sa klijentima i Sektor za kreditne i operativne rizike).

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL") (nastavak)

Nivo kreditnog rizika 1

Grupne ispravke vrijednosti = $(PD + MEF) * LGD * EAD * D_t$

PD - vjerovatnoća zadovoljavanja statusa neizvršenja obaveza,

MEF – makroekonomski faktor

LGD - stopa očekivanog gubitka u slučaju da klijent dobije status default,

EAD - izloženost po partiji,

D_t - diskontni faktor kalkulisan na osnovu EKS i perioda t (t ≤ 1).

U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenata definisanih Programom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka te Metodologijom za mjerenje umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive primjenjuju se minimalni procenti (za izloženosti sa niskim rizikom - 0,1% izloženosti a za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti).

Nivo kreditnog rizika 2

Za kredite klasifikovane u nivo kreditnog rizika 2 kalkulišu se rezervisanja po principu očekivanog gubitka tokom cijelog života (lifetime PD).

Grupne ispravke vrijednosti = $\sum_1^t (PD_t + MEF_t) * LGD * EAD_t * D_t$

t₁ - obračunski period,

t_n - obračunski period uvećan za godinu,

PD_t - marginalna PD stopa za period t,

MEF – makroekonomski faktor za period t,

LGD - stopa očekivanog gubitka u slučaju da klijent dobije status default,

EAD_t - izloženost po partiji u periodu t (nedospjela glavica + dospjeli dug u obračunskom periodu),

D_t - diskontni faktor kalkulisan na osnovu EKS i perioda t.

U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenata definisanih Programom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka te Metodologijom za mjerenje umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive primjenjuju se minimalni procenat od 5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 3

Izračun umanjenja vrijednosti na grupnoj osnovi za fazu 3 se vrši primjenom sljedeće formule:

ECL = PD * LGD * EAD

Vrijednost PD parametra iznosi 100%.

Pojedinačna osnova za nivo kreditnog rizika 3 podrazumijeva analizu očekivanih budućih novčanih tokova po posmatranom plasmanu te izračuna njihove sadašnje vrijednosti.

Koristi se sljedeća formula za izračun umanjenja vrijednosti: $ECL = EAD - \sum CF_t / (1 + EIR)^t$

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

S obzirom da je riječ o izloženostima u statusu neizmirenja obaveze podrazumijeva se da je Banka već pokrenula adekvatne pravne radnje ili će to učiniti u najskorije vrijeme.

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL") (nastavak)

S toga očekivani novčani tokovi mogu biti sljedeće prirode:

- prirodno vraćanje klijenta u status uredne otplate bez aktivacije pravnih radnji (tzv. ozdravljenje klijenta)
- restrukturiranje
- nastavak plaćanja od strane trećih strana – npr. jemci, garancije i sl.
- povremena i potpuna otplata od strane klijenta ali nakon aktivacije pravnih radnji
- realizacija kolaterala
- distribucija stečajne mase po završetku stečajnog postupka.

U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenata definisanih Programom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, te Metodologijom za mjerenje umanjavanja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive primjenjuju se:

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti osigurane prihvatljivim kolateralom:

R. br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	25%
3.	od 271 do 365 dana	40%
4.	od 366 do 730 dana	60%
5.	od 731 do 1460 dana	80%
6.	preko 1460 dana	100%

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom:

R. br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	45%
3.	od 271 do 365 dana	75%
4.	od 366 do 456 dana	85%
5.	preko 456 dana	100%

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL") (nastavak)

Umanjenje vrijednosti za izloženosti prema centralnim vladama, regionalnim vladama i institucijama se obračunaju korištenjem formule $PD \cdot LGD \cdot EAD$.

Najmanje jednom godišnje vrši uskađivanje vrijednosti PD i LGD parametra na osnovu dostupnih istraživanja.

Za sredstva na domaćim bankama PD se svodi na mjesečni nivo u skladu sa ročnošću, kao i mogućnosti da se u kraćem roku dođe do informacija o eventualnim nepovoljnim kretanjima.

Za sredstva na računima ino banaka koriste se vrijednosti PD parametra na godišnjem nivou. Za izloženosti prema državi, entitetima, državnim institucijama, odnosno kompanijama u vlasništvu države stopa ispravki vrijednosti određena je na osnovu vrijednosti PD-a za rejting B, (Standard & Poors – S&P) te navedene stope LGD-a.

Izuzev za navedeno u dole datoj tabeli, knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine prikazana u finansijskim izvještajima, umanjena za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti prikupljenih kolaterala.

	31.12.2022			31.12.2021		
	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto
I. Pregled aktive	1.036.132	(12.875)	1.023.257	1.040.112	(12.212)	1.027.900
Novac i računi kod banaka	230.446	(215)	230.231	373.734	(386)	373.348
Plasmani kod banaka	9.828	(10)	9.818	8.018	(8)	8.010
Obavezna rezerva kod Centralne banke	91.720	(92)	91.628	96.873	(97)	96.776
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak	199	-	199	196	-	196
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali rezultat	945	(9)	936	198.698	(1.972)	196.726
Dati krediti i potraživanja	429.846	(9.876)	419.970	362.200	(9.660)	352.540
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	270.884	(2.643)	268.241	-	-	-
Ostala imovina i potraživanja	2.264	(30)	2.234	393	(89)	304
II. Vanbilansne stavke	63.033	(379)	62.654	45.270	(538)	44.732
Plative garancije	14.729	(87)	14.642	10.337	(235)	10.102
Činidbene garancije	19.076	(90)	18.986	11.765	(207)	11.558
Preuzete neopozive obaveze	29.228	(202)	29.026	23.168	(96)	23.072
Ukupno (I+II)	1.099.165	(13.254)	1.085.911	1.085.382	(12.750)	1.072.632

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku i kolaterali

	Izloženost kreditnom riziku		Fer vrijednost
	Neto izloženost	Nepovučeni krediti / Garancije	kolaterala
Na dan 31. decembar 2022.			
Novac i novčani ekvivalenti	230.231	-	-
Plasmani kod banaka	9.818	-	-
Obavezna rezerva kod CBBH	91.628	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	199	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali rezultat	936	-	-
Dati krediti klijentima, neto	419.970	62.654	558.718
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	268.241	-	-
Ostala potraživanja	2.234	-	-
	1.023.257	62.654	558.718
Na dan 31. decembar 2021.			
Novac i novčani ekvivalenti	373.348	-	-
Plasmani kod banaka	8.010	-	-
Obavezna rezerva kod CBBH	96.776	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	196	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali rezultat	196.726	-	-
Dati krediti klijentima, neto	352.540	44.732	530.288
Ostala potraživanja	304	-	-
	1.027.900	44.732	530.288

Fer vrijednost kolaterala

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Nekretnine	509.051	485.557
Pokretnine	16.232	18.620
Vrijednosni papiri	23.832	15.337
Depoziti	9.603	10.774
Ukupno	558.718	530.288

Kašnjenja

31. decembar 2022.	Bruto kreditni portfolio	Nedospjelo	Do 30 dana	31 – 90 dana
Pravna lica	211.712	201.146	7.935	2.632
Fizička lica	211.930	210.574	1.142	214
Ukupno	423.642	411.720	9.077	2.846

31. decembar 2021.	Bruto kreditni portfolio	Nedospjelo	Do 30 dana	31 – 90 dana
Pravna lica	170.801	157.327	1.440	12.034
Fizička lica	175.686	174.793	893	-
Ukupno	346.487	332.120	2.333	12.034

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RICIMA (nastavak)
c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA, BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

31.12.2022.	S1	S2	S3	Računovod- stveni otpis	Ukupno	Ispravka vrijedno- sti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijedno- sti S3	Ukupno ispravka vrijedno- sti	Neto
Stambeni	141.810	314	240	52	142.364	871	18	142	1.031	141.333
Potrošački krediti sa karticama	68.464	691	290	2.450	69.445	911	55	257	1.224	68.221
Ukupno	210.274	1.005	530	2.502	211.809	1.782	73	399	2.255	209.554
stanovništvo										
Velika preduzeća	113.552	-	3.975	1.602	117.527	1.411	-	2.721	4.132	113.394
Srednja preduzeća	50.702	5.422	-	1.370	56.124	677	490	-	1.167	54.957
Mala preduzeća	38.184	4.503	1.698	2.972	44.385	446	377	1.499	2.322	42.064
Privredni klijenti	202.438	9.925	5.673	5.944	218.036	2.534	867	4.220	7.621	210.415
Ukupno	412.712	10.931	6.203	8.445	429.845	4.316	940	4.619	9.876	419.970
Banke	31.581	-	-	-	31.581	34	-	-	34	31.547

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA, BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

31.12.2021.	S1	S2	S3	Računovod stveni otpis	Ukupno	Ispravka vrijedno sti S1	Ispravka vrijednos ti S2	Ispravka vrijedno sti S3	Ukupno ispravka vrijedno sti	Neto
Stambeni	112.206	298	132	52	112.636	562	15	90	667	111.969
Potrošački krediti sa karticama	63.289	234	859	1.906	64.382	321	12	846	1.179	63.203
Ukupno	175.495	532	991	1.958	177.018	883	27	936	1.846	175.172
stanovništvo										
Velika preduzeća	93.253	1.730	4.483	2.197	99.467	456	87	1.150	1.693	97.773
Srednja preduzeća	29.051	15.825	-	1.633	44.876	269	994	-	1.263	43.613
Mala preduzeća	25.933	5.052	9.854	2.430	40.839	204	336	4.318	4.858	35.982
Privredni klijenti	148.237	22.607	14.337	6.260	185.182	929	1.417	5.468	7.814	177.368
Ukupno	323.731	23.139	15.328	8.218	362.199	1.812	1.444	6.404	9.660	352.540
Banke	33.495	-	-	-	33.495	67	-	-	67	33.428

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA-STAGE 1

31.12.2022	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Ukupno
Stambeni	141.454	356	-	-	141.810
Potrošački krediti sa karticama	67.844	620	-	-	68.464
Ukupno stanovništvo	209.298	976	-	-	210.274
Velika preduzeća	113.552	-	-	-	113.552
Srednja preduzeća	47.828	2.874	-	-	50.702
Mala preduzeća	33.526	4.658	-	-	38.184
Privredni klijenti	194.906	7.532	-	-	202.438
Ukupno	404.204	8.508	-	-	412.712
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	31.581	-	-	-	31.581

31.12.2021	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Ukupno
Stambeni	112.017	189	-	-	112.206
Potrošački krediti sa karticama	62.630	623	-	-	63.253
Pod mjerama Covid 19	36	-	-	-	36
Ukupno stanovništvo	174.683	812	-	-	175.495
Velika preduzeća	87.902	-	5.351	-	93.253
Srednja preduzeća	28.156	895	-	-	29.051
Mala preduzeća	25.843	90	-	-	25.933
Pod mjerama Covid 19	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	141.901	985	5.351	-	148.237
Ukupno	316.584	1.797	5.351	-	323.732
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	33.495	-	-	-	33.495

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA-STAGE 3

31.12.2022.	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	245	245
Potrošački krediti sa karticama	3	-	-	-	240	243
Ukupno stanovništvo	3	-	-	-	485	488
Velika preduzeća	-	-	-	-	3.975	3.975
Srednja preduzeća	-	-	-	-	-	-
Mala preduzeća	-	-	-	-	1.698	1.698
Privredni klijenti	-	-	-	-	5.673	5.673
Ukupno	3	-	-	-	6.158	6.161
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
31.12.2021.	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	132	132
Potrošački krediti sa karticama	5	-	-	-	854	859
Pod mjerama Covid 19	-	-	-	-	-	-
Ukupno stanovništvo	5	-	-	-	986	991
Velika preduzeća	-	-	-	-	4.080	4.080
Srednja preduzeća	-	-	-	-	-	-
Mala preduzeća	5.558	-	-	310	3.986	9.854
Pod mjerama Covid 19	-	-	-	-	403	403
Privredni klijenti	5.558	-	-	310	8.469	14.337
Ukupno	5.563	-	-	310	9.455	15.328
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Novac i novčana sredstva kod Centralne Banke

	31.12.2022	31.12.2021
Gotovina u blagajni	19.377	21.415
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	91.720	96.873
Depoziti kod Centralne Banke	189.203	326.502
Umanjeno za: Rezervisanje za kreditne gubitke	(281)	(423)
Ukupno	300.019	444.366

	31.12.2022	31.12.2021
Plasmani kod banaka	31.581	33.495
Umanjeno za: Rezervisanje za kreditne gubitke	(34)	(67)
Ukupno	31.547	33.428

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti plasmana bankama i pripadajućim očekivanim kreditnim gubicima je kako slijedi:

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost	-	33.495	-	-	-	33.495
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(1.914)	-	-	-	(1.914)
Na 31.12.2022.	-	31.581	-	-	-	31.581

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost	-	14.333	-	-	-	14.333
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	19.162	-	-	-	19.162
Na 31.12.2021.	-	33.495	-	-	-	33.495

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Novac i novčana sredstva kod Centralne Banke (nastavak)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL na 01. januar 2022.	-	(67)	-	-	-	(67)
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	33	-	-	-	33
Na 31. decembar 2022.	-	(34)	-	-	-	(34)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL na 01. januar 2021. po MSFI 9	-	30	-	-	-	30
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	37	-	-	-	37
Na 31. decembar 2021.	-	67	-	-	-	67

Ispravka vrijednosti kredita – Velika preduzeća

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ECL je kako slijedi:

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021	-	93.253	-	1.730	4.483	99.467
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	75.515	-	-	-	75.515
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(55.216)	-	(1.730)	(509)	(57.455)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Promjena kategorije po ZoR	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	-	113.552	-	-	3.975	117.527
	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2020	-	99.027	-	12.071	1.846	112.944
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	69.636	-	1.552	404	71.591
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(63.449)	-	(3.605)	(236)	(67.290)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	(4.080)	4.080	-
Promjena kategorije po ZoR	-	(11.960)	-	(4.208)	(1.611)	(17.779)
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2021.	-	93.253	-	1.730	4.483	99.467

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Velika preduzeća (nastavak)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2021.	-	456	-	87	1.150	1.693
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	973	-	-	-	973
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(20)	-	(87)	1.571	1.464
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	-	-	-	-	-
Unwind diskonta	-	-	-	-	-	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima i inputima za ECL kalkulacije	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	-	1.411	-	-	2.721	4.132

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2020.	-	986	-	684	1.711	3.381
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	339	-	78	104	521
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(739)	-	(154)	(211)	(1.104)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	(205)	205	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	-	-	-	842	842
Promjena kategorije po ZoR	-	(130)	-	(316)	(1.501)	(1.947)
Unwind diskonta	-	-	-	-	-	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima i inputima za ECL kalkulacije	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2021.	-	456	-	87	1.150	1.693

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Srednja i mala preduzeća

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ECL je kako slijedi:

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021	-	54.983	-	20.877	9.854	85.714
Nova imovina kupljena ili stvarena	-	54.172	-	5.510	-	59.682
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(25.273)	-	(11.457)	(6.295)	(43.026)
Prelasci u Stage 1	-	6.037	-	(6.037)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(1.032)	-	1.032	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	-	88.886	-	9.925	1.698	100.510

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2020	-	25.584	-	10.223	8.112	43.919
Nova imovina kupljena ili stvarena	-	36.087	-	4.746	316	41.149
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(11.827)	-	(4.781)	(287)	(16.895)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(6.820)	-	6.820	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	(339)	339	-
Promjena kategorije po ZoR	-	11.960	-	4.208	1.610	17.778
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	(236)	(236)
Na 31. decembar 2021.	-	54.983	-	20.877	9.854	85.714

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Srednja i mala preduzeća (nastavak)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2021.	-	473	-	1.330	4.318	6.121
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	719	-	328	-	1.047
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(118)	-	(366)	(959)	(1.443)
Prelasci u Stage 1	-	64	-	(64)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(99)	-	99	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	85	-	(460)	-	(375)
Unwind diskonta	-	-	-	-	-	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima i inputima za ECL kalkulacije	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	(1.861)	(1.861)
Na 31. decembar 2022.	-	1.124	-	867	1.498	3.489

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2020.	-	348	-	958	2.665	3.971
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	332	-	347	161	840
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(257)	-	(694)	88	(863)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(79)	-	79	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	(19)	19	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	-	-	343	121	464
Promjena kategorije po ZoR	-	129	-	316	1.500	1.945
Unwind diskonta	-	-	-	-	-	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima i inputima za ECL kalkulacije	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	(236)	(236)
Na 31. decembar 2021.	-	473	-	1.330	4.318	6.121

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Potrošački krediti

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ECL je kako slijedi:

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021	-	63.289	-	234	859	64.382
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	22.857	-	415	2	23.273
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(17.433)	-	(79)	(32)	(17.544)
Prelasci u Stage 1	-	30	-	(30)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(213)	-	213	-	-
Prelasci u Stage 3	-	(66)	-	(61)	128	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	(666)	(666)
Usklađivanje zbog kursnih razlika	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	-	68.463	-	691	290	69.445

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2020	-	53.596	-	255	924	54.774
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	24.315	-	24	-	24.339
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(14.565)	-	(52)	(115)	(14.732)
Prelasci u Stage 1	-	91	-	(91)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(98)	-	98	-	-
Prelasci u Stage 3	-	(50)	-	-	50	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	-	-
Usklađivanje zbog kursnih razlika	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2021.	-	63.289	-	234	859	64.382

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Potrošački krediti (nastavak)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2021	-	321	-	12	846	1.179
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	312	-	39	1	352
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	280	-	(3)	(20)	258
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(13)	-	13	-	-
Prelasci u Stage 3	-	(50)	-	(46)	96	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	61	-	41	-	102
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	(666)	(666)
Na 31. decembar 2022.	-	911	-	55	257	1.224

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2020	-	474	-	21	903	1.398
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	123	-	1	-	124
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(233)	-	(15)	(95)	(343)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(5)	-	5	-	-
Prelasci u Stage 3	-	(38)	-	-	38	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2021.	-	321	-	12	846	1.179

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Stambeni krediti

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ECL je kako slijedi:

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021	-	112.206	-	298	132	112.635
Nova imovina kupljena ili stvarena	-	38.966	-	55	-	39.022
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(9.277)	-	(16)	-	(9.293)
Prelasci u Stage 1	-	32	-	(32)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(59)	-	59	-	-
Prelasci u Stage 3	-	(58)	-	(50)	108	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-
Usklađivanje zbog kursnih razlika	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	-	141.810	-	314	240	142.364

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2020	-	99.067	-	34	60	99.161
Nova imovina kupljena ili stvarena	-	22.286	-	-	1	22.286
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(8.811)	-	(1)	-	(8.812)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(265)	-	265	-	-
Prelasci u Stage 3	-	(71)	-	-	71	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-
Usklađivanje zbog kursnih razlika	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2021.	-	112.206	-	298	132	112.636

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Stambeni krediti (nastavak)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2021.	-	562	-	15	90	667
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	259	-	5	-	264
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	51	-	(1)	1	51
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(3)	-	(21)	24	-
Prelasci u Stage 3	-	(26)	-	-	26	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	28	-	20	-	49
Na 31. decembar 2022.	-	871	-	18	142	1.031

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2020.	-	604	-	4	36	644
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	112	-	-	-	112
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(87)	-	(2)	-	(89)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(13)	-	13	-	-
Prelasci u Stage 3	-	(54)	-	-	54	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2021.	-	562	-	15	90	667

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Rezervisanja za umanj enje vrijednosti – Garancije

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ECL je kako slijedi:

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021	-	14.102	-	8.002	-	22.104
Nova imovina kupljena ili stvarena	-	18.609	-	415	-	19.024
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(4.483)	-	(2.840)	-	(7.323)
Prelasci u Stage 1	-	5.011	-	(5.011)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	-	33.239	-	565	-	33.804

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2020	-	14.745	-	5.715	15	20.475
Nova imovina kupljena ili stvarena	-	5.675	-	4.013	-	9.688
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(6.318)	-	(1.726)	(15)	(8.059)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2021.	-	14.102	-	8.002	-	22.104

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Rezervisanja za umanjenje vrijednosti – Garancije (nastavak)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2021.	-	63	-	379	-	442
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	81	-	21	-	102
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(17)	-	(150)	-	(167)
Prelasci u Stage 1	-	23	-	(23)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	-	-	(199)	-	(199)
Na 31. decembar 2022.	-	150	-	28	-	178

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2020.	-	65	-	265	2	332
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	28	-	201	-	229
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(30)	-	(86)	(2)	(118)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2021.	-	63	-	379	-	443

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Rezervisanja za umanjeње vrijednosti – Neiskorištene obaveze

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ECL je kako slijedi:

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021	-	22.880	-	288	-	23.168
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	22.085	-	36	-	22.121
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(15.775)	-	(286)	-	(16.061)
Prelasci u Stage 1	-	1	-	(1)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(5)	-	5	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	(1)	1	-
Na 31. decembar 2022.	-	29.185	-	42	1	29.228

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2020	-	24.257	-	840	1	25.098
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	19.759	-	284	-	20.043
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(21.135)	-	(837)	(1)	(21.973)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(1)	-	1	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2021.	-	22.880	-	288	-	23.168

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Rezervisanja za umanjene vrijednosti – Neiskorištene obaveze (nastavak)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2021.	-	81	-	14	-	96
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	144	-	2	-	146
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(26)	-	(14)	-	(40)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	-	200	-	2	-	202

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2020.	-	101	-	42	-	143
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	65	-	14	-	79
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(85)	-	(42)	-	(127)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2021.	-	81	-	14	-	95

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Granska struktura finansijske imovine

Izloženost finansijske imovine po industrijskim granama na 31. decembar 2022.

OPIS	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Ispravka vrijednosti	Neto izloženost
1. Krediti pravnim licima			
Proizvodnja	77.171	1.925	75.246
Trgovina	61.808	870	60.938
Građevinarstvo	32.980	1.132	31.848
Poslovanje nekretninama, iznajmlj. i pos. usluge	16.041	2.923	13.118
Finansijsko posredovanje	5.831	87	5.744
Javna uprava i odbrana, obavezno soc. osig.	10.298	159	10.139
Ugostiteljstvo	896	62	834
Saobraćaj, skladištenje i komunikacije	7.751	390	7.361
Poljoprivreda	924	10	914
Ostalo	4.336	64	4.272
UKUPNO 1.	218.036	7.621	210.415
2. Krediti stanovništvu	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Ispravka vrijednosti	Neto izloženost
Potrošački krediti sa karticama	69.445	1.224	68.221
Stambeni	142.364	1.031	141.333
UKUPNO 2.	211.809	2.255	209.554
UKUPNO (1.+ 2.)	429.845	9.876	419.970

Izloženost finansijske imovine po industrijskim granama na 31. decembar 2021.

OPIS	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Ispravka vrijednosti	Neto izloženost
1. Krediti pravnim licima			
Proizvodnja	76.524	2.587	73.937
Trgovina	51.388	1.337	50.051
Građevinarstvo	22.483	1.929	20.554
Poslovanje nekretninama, iznajmlj. i pos. usluge	12.668	1.441	11.227
Finansijsko posredovanje	2.418	12	2.406
Javna uprava i odbrana, obavezno soc. osig.	6.006	30	5.976
Ugostiteljstvo	3.170	154	3.016
Saobraćaj, skladištenje i komunikacije	6.354	301	6.053
Poljoprivreda	-	-	-
Ostalo	4.126	23	4.103
UKUPNO 1.	185.137	7.814	177.323
2. Krediti stanovništvu	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Ispravka vrijednosti	Neto izloženost
Potrošački krediti sa karticama	64.382	1.178	63.204
Stambeni	112.636	668	111.969
UKUPNO 2.	177.018	1.846	175.172
UKUPNO (1.+ 2.)	362.155	9.660	352.495

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Koncentracija plasmana prema Federaciji Bosne i Hercegovine

U imovini Banke značajna je koncentracija plasmana prema Federaciji Bosne i Hercegovine:

	Napomena	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obveznice:			
Ministarstvo finansija FBiH	18	270.884	197.658
Potraživanja za kamatu:			
Ministarstvo finansija FBiH	18	925	366
		271.809	198.022

S druge strane, značajan iznos izvora finansiranja Banke čine sredstva Federacije Bosne i Hercegovine:

	Napomena	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze prema klijentima:			
Ministarstvo finansija FBiH	23	343.557	365.000
Subordinirani dug:			
Ministarstvo finansija FBiH	23	15.000	30.000
		358.557	395.000

Banka nema izloženosti van teritorije Federacije Bosne i Hercegovine.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

d) Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi, koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti, a u svrhu upravljanja kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama Banke za likvidnim sredstvima. Banka upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, pozajmicama od strane ostalih banaka i drugih finansijskih institucija, kao i ostalim izvorima finansiranja, a time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tokove i uspoređuje rokove dospjeća finansijske imovine i obaveza.

Tabele rizika likvidnosti i kamatnih stopa

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Banke za finansijsku imovinu. Tabela je pripremljena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine, uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene, osim na imovinu za koju Banka očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu.

Dospjeće finansijske imovine

	Ponderirana prosječna efektivna kamatna stopa	Manje od 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2022.							
Bez kamata	-	43.091	-	-	945	-	44.036
Instrumenti fiksne kamatne stope	2,31	298.994	35.875	131.235	288.918	284.119	1.039.141
		342.085	35.875	131.235	289.863	284.119	1.083.177
31. decembar 2021.							
Bez kamata	-	47.249	-	-	483	-	47.732
Instrumenti fiksne kamatne stope	2,27	638.864	14.502	85.081	150.599	121.309	1.010.355
		686.113	14.502	85.081	151.082	121.309	1.058.087

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Banke za finansijske obaveze. Tabela je pripremljena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Banke može tražiti da plati. Tabela uključuje novčane tokove kamata i glavnica.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RICIMA (nastavak)

d) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Tabele rizika likvidnosti i kamatnih stopa (nastavak)

Dospijeće za finansijske obaveze

	Ponderirana prosječna efektivna kamatna stopa	Manje od 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2022.							
Bez kamata	-	729.267	738	744	4.263	4.000	739.012
Instrumenti fiksne kamatne stope	0,54	31.431	8.086	62.498	71.281	15.348	188.644
		760.698	8.824	63.242	75.544	19.348	927.656
31. decembar 2021.							
Bez kamata	-	640.790	308	937	2.322	4.180	648.537
Instrumenti fiksne kamatne stope	0,47	143.535	13.793	58.571	56.848	37.462	310.209
		784.325	14.101	59.508	59.170	41.642	958.746

Banka očekuje da će ispuniti druge obaveze iz operativnih novčanih tokova i priliva od dospjelih finansijskih sredstava.

Banka ne posjeduje finansijsku imovinu vezanu za instrumente varijabilne kamatne stope. Na strani finansijske imovine došlo je do smanjenja nivoa kamatnih stopa u skladu sa kretanjima na tržištu, te povećanja učešća stambenih kredita fizičkih lica u portfoliju Banke. Generalno, finansijska aktiva iskazuje duže periode reugovaranja kamatne stope, praćeno prema pokazateljima propisanim od strane lokalnog regulatora.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI

31.1 Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućem nivou, iz perioda u period

Neki od finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke mjere se po fer vrijednosti na svaki datum izvještavanja. U nastavku su informacije o tome kako se utvrđuju fer vrijednosti ove finansijske imovine i finansijskih obaveza (posebno, tehnike vrednovanja i ulazni podaci koji se koriste).

Finansijska imovina / finansijske obaveze	Fer vrijednost na dan	Hijerarhija fer vrijednosti	Tehnike vrednovanja i ulazni podaci
	31. decembar 2022.		
1) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (vidi Napomenu 16.)	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama: <ul style="list-style-type: none"> Srbija - 199 hiljada KM Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u Bosni i Hercegovini: <ul style="list-style-type: none"> Bosna reosiguranje d.d. Sarajevo - 886 hiljada KM Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo - 31 hiljada KM 	Nivo 1	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.
2) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali rezultat / raspoloživa za prodaju (vidi Napomenu 17.)	Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju na berzi u Bosni i Hercegovini: <ul style="list-style-type: none"> Bosna reosiguranje d.d. Sarajevo - 427 hiljada KM Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo - 33 hiljada KM Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju na berzi u Bosni i Hercegovini: <ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo finansija FBiH - 197.658 hiljada KM Kanton Sarajevo -191 hiljadu KM 	Nivo 1	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.
		Nivo 2	Diskontiranje budućih novčanih tokova, gdje se za prinos uzima zadnja dostupna stopa na iste ili slične dužničke instrumente.
	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama: <ul style="list-style-type: none"> Belgija - 28 hiljade KM 	Nivo 3	Cijene koje ne kotiraju na aktivnom tržištu.

Nije bilo prenosa između Nivoa 1 i Nivoa 2 tokom perioda.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI (nastavak)

31.2 Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se ne mjere po fer vrijednosti na ponavljajućem nivou, iz perioda u period (ali se zahtijeva objavljivanje njihove fer vrijednosti)

Osim navedenog u sljedećoj tabeli, Uprava smatra da knjigovodstveni iznosi finansijske imovine i finansijskih obaveza priznati u finansijskim izvještajima približno odgovaraju njihovim fer vrijednostima.

	31. decembar 2022.		31. decembar 2021.	
	Knjigovo- dstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovo- dstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina				
<i>Kredit i potraživanja:</i>				
- Krediti dati klijentima	419.970	418.571	352.540	351.397
Finansijske obaveze				
<i>Po amortiziranom trošku:</i>				
- Obaveze prema bankama i klijentima	905.963	903.303	919.497	919.468
Hijerarhija fer vrijednosti na dan 31. decembar 2022.				
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina				
<i>Kredit i potraživanja:</i>				
- Krediti dati klijentima	-	418.571	-	418.571
	-	418.571	-	418.571
Finansijske obaveze				
<i>Po amortiziranom trošku:</i>				
- Obaveze prema bankama i klijentima	-	903.303	-	903.303
	-	903.303	-	903.303

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza uključena gore u kategorije za Nivo 2 utvrđene su prema općeprihvaćenim modelima procjenjivanja na osnovu analize diskontovanih novčanih tokova, sa diskontnom stopom kao najznačajnijim ulaznim podatkom, a koja odražava kreditni rizik ugovornih strana.

Izračun fer vrijednosti utvrđuje se putem diskontovanja budućih novčanih tokova, uz korištenje prosječne ponderisane kamatne stope na nivou BiH, objavljene od strane CBBH, odvojeno za pravna i fizička lica.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

32. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili napomenama uz finansijske izvještaje.

33. ODOBRAVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Ove finansijske izvještaje odobrila je Uprava Banke dana 28. februara 2023. godine:

Vedran Hadžiahmetović
Predsjednik Uprave

Edin Mujagić
Član Uprave za rizike

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU
Za period 01.01. – 31.12.2022. godine

Sarajevo, februar 2023. godine

Sadržaj:

1. UVOD	3
2. RIJEČ UPRAVE	4
3. ZNAČAJNI DOGAĐAJI NASTALI U PERIODU OD ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE DO DATUMA PREDAJE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	5
4. PLAN RAZVOJA UNION BANKE DD SARAJEVO	5
5. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	6
6. OTKUP VLASTITIH DIONICA, UDJELA I PROMJENE NA KAPITALU	6
7. INFORMACIJA O POSLOVNIM SEGMENTIMA PRAVNOG LICA	6
8. FINANSIJSKI INSTRUMENTI KOJE BANKA KORISTI	7
9. CILJEVI I POLITIKE PRAVNOG LICA U VEZI SA UPRAVLJANJEM FINANSIJSKIM RIZICIMA	11
10. IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI	13
11. PRIKAZ PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	23
12. ZAVRŠNE NAPOMENE	25

1. UVOD

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH, Službene novine FBiH 15/21:

- Član 42 - pravna lica su obavezna pripremiti izvještaje koji daju objektivan prikaz poslovanja pravnog lica i njegov položaj, uključujući i opis glavnih rizika i neizvjesnosti sa kojima se pravno lice suočava.
- Član 44 (2) i 46 - Banka je dužna izvještaj o poslovanju, zajedno sa finansijskim izvještajem (izvještaj revizora), predati Finansijsko Informatičkoj Agenciji (FIA) radi javne objave.
- Član 68 (h) – eksterni revizor treba dati mišljenje o usklađenosti izvještaja o poslovanju sa finansijskim izvještajem za istu poslovnu godinu.

Izveštaj o poslovanju prikazan na stranicama 3 do 26 odobren je od strane Uprave dana 28. februara 2023. godine te ga potpisuju za i u ime Banke:

Vedran Hadžiahmetović
Predsjednik Uprave

Edin Mujagić
Član Uprave za rizike

Nermin Sijerčić
Direktor Sektora za
računovodstvo i kontroling

2. RIJEČ UPRAVE

Poštovani klijenti, poslovni partneri i uvaženi dioničari!

Union banka d.d. Sarajevo je, jednako kao prethodnih godina, nastavila sa snažnim rastom u svim bitnim segmentima poslovanja.

Nivo ukupne aktive od preko 1 milijarde KM dostignut u prošloj godini zadržan je i u 2022 godini. Banka je ponovno ostvarila dvocifren rast kreditnog portfolija te je on na kraju godine iznosio 430 miliona KM dok je ukupna kamatonosna aktiva dostigla iznos od 700 miliona KM. Istovremeno pokazatelj učešća nekvalitetnih kredita u ukupnom kreditnom portfoliju je dodatno smanjen i iznosi svega 1,5%.

Nastavili smo sa podrškom razvoju domaće privrede kroz kreditiranje klijenata iz okvira kreditno-garantnih programa Garancijskog fonda FBiH, te su samo u toku 2022. godine iz ovog programa realizovana 23 plasmana u ukupnom iznosu od 21 milion KM. Analizirajući procent iskorištenosti kao i apsolutni iznos plasiranih sredstava iz ovog fonda, Union banka ima značajno učešće na tržištu FBiH čime smo još jednom pokazali našu društvenu odgovornost i potvrdili partnerski odnos koji gradimo sa našim klijentima.

Tradicionalno smo i u ovoj godini implementirali našu akciju stambenih kredita namijenjenih mladima, sa fiksnom i izuzetno povoljnom kamatnom stopom. Ističemo da je ukupan iznos sredstava izdvojenih za ovu namjenu u iznosu od 30 miliona KM u cijelosti iskorišten u rekordnom periodu što samo još jednom potvrđuje atraktivnost i kvalitetu ovog proizvoda.

Pored akcije stambenih kredita uspješno smo realizovali i dvije akcije potrošačkih kredita za stanovništvo čime smo kreditni portfolio u segmentu stanovništva, i pored značajnog rasta portfolija u segmentu pravnih lica, uspjeli zadržati na iznosu od preko 45% učešća u ukupnom kreditnom portfoliju Banke.

U toku 2022. godine završen je proces dokapitalizacije Banke od strane Vlade FBiH u iznosu od 30 miliona KM čime je naša ionako izrazita stabilnost dodatno ojačana te su stvoreni uslovi za još snažniji rast u narednom periodu.

Vjerujemo da će Banka, uz jednaku podršku većinskog vlasnika - Vlade FBiH, nastaviti sa daljnjim rastom poslovanja i razvojem banke u svim bitnim segmentima.

Na narednim stranicama, Uprava Union banke d.d. Sarajevo sa zadovoljstvom vam predstavlja Godišnji izvještaj za 2022. godinu koji obuhvata finansijski pregled poslovanja, revidirane finansijske izvještaje i izvještaj nezavisnog revizora.

Vedran Hadžiahmetović
Predsjednik Uprave

Edin Mujagić
Član Uprave za rizike

Leon Begić
Član Uprave za operacije

3. ZNAČAJNI DOGAĐAJI NASTALI U PERIODU OD ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE DO DATUMA PREDAJE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Banka nije imala značajne događaje nastale u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja.

4. PLAN RAZVOJA UNION BANKE DD SARAJEVO

Sažetak plana razvoja Union banke d.d. Sarajevo temelji se na Poslovnoj politici i strategiji 2023. – 2025. odobrenoj od strane Nadzornog odbora Banke.

Misija

Misija Union banke je izgradnja razvojno orijentirane komercijalne banke sa širokim spektrom kvalitetnih bankarskih usluga koje odgovaraju stvarnim potrebama i mogućostima naših klijenata. Na principima naših korporativnih vrijednosti, aktivnosti banke trebaju da doprinesu privrednom razvoju i stabilnosti finansijskog sektora Bosne i Hercegovine. Preuzimanjem odgovornosti i uloge na tržištu kao jedine komercijalne banke sa većinskim državnim kapitalom, ostvarivanje održivog rasta i dugoročna briga za zajednicu u kojoj djelujemo je naše opredjeljenje. Važnu ulogu u ostvarivanju misije pridajemo uposlenicima, jer smatramo da kvaliteta i strateška prednost svake institucije ovisi o profesionalnosti, stručnosti i ulaganjima u obuku i razvoj uposlenih.

Korporativne vrijednosti

Korporativne vrijednosti Union banke predstavljaju organizacijsku kulturu, način poslovanja i rada u Banci. Ključne vrijednosti definišemo kao principe koji pozitivno djeluju na ponašanje uposlenika i doprinose prepoznatljivosti Banke kao pouzdanog i odgovornog partnera klijentima i široj zajednici. Konstantnim isticanjem ključnih vrijednosti, nastojimo ujediniti interese Banke i uposlenika i time podsticati angažman, motivaciju, zajednički duh i kvalitet rada uposlenih.

Ovih pet vrijednosti predstavljaju srž naše korporativne kulture i aktivno se primjenjuju u svakodnevnom poslovanju. Navedene vrijednosti se reflektuju u Kodeksu ponašanja Banke putem praktičnih smjernica za sve uposlenike.

Segment Stanovništvo

Banka će nuditi uobičajene proizvode i usluge za potrebe ciljanih grupa unutar tržišnog segmenta stanovništva te će nastojati obezbijediti sredstva za dugoročno namjensko kreditiranje sa specifičnim ciljevima kreditnih lica kako slijedi:

- Krediti za mlade za rješavanje stambenog pitanja,
- Namjenski krediti za energetske efikasnost,
- Krediti sa ostalim namjenama koji nemaju karakter masovne potrošnje, odnosno, doprinose dugoročnoj dobrobiti i razvoju,
- Ostali oblici kreditiranja u cilju razvoja stabilnog portfolija, smanjenja efekata koncentracija izloženosti u drugim segmentima kreditiranja i osiguranja dugoročnog stabilnog prihoda.

Segment Privreda

Banka će nastojati ostvariti kontakte i saradnju sa klijentima koji imaju vodeću poziciju ili ostvaruju značajan doprinos razvoju ekonomije.

Cijene proizvoda će se formirati na osnovu tržišnih uslova, zahtjeva kreditora kao i ukupnih efekata na sve oblike saradnje između banke i klijenta. Prodajne aktivnosti će se usklađivati sa raspoloživim izvorima finansiranja. Banka ima sljedeće prioritete prodaje i finansiranja, koji su prije svega u funkciji privrednog rasta naših klijenata i društva u cjelini:

Javni sektor i država

Finansijski sektor

5. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

6. OTKUP VLASTITIH DIONICA, UDJELA I PROMJENE NA KAPITALU

7. INFORMACIJA O POSLOVNIM SEGMENTIMA PRAVNOG LICA

The organizational chart illustrates the structure of a bank, starting with the **SKUPŠTINA BANKE** (Bank General Assembly) at the top. Below it is the **NADZORNI ODBOR BANKE** (Bank Supervisory Board), which oversees the **UPRAVA BANKE** (Bank Management). The **UPRAVA BANKE** is divided into several key areas:

- Sektor za računovodstvo i kontroling** (Accounting and Controlling Sector)
- Sektor za pravne poslove i HR** (Legal and HR Sector)
- Sektor za kreditna i operativne rizike** (Credit and Operational Risk Sector)
- Sektor za poslovanje sa klijentima** (Client Relationship Sector)
- Sektor za operativne poslove** (Operational Services Sector)
- Sektor za sredstva i likvidnost** (Assets and Liquidity Sector)
- Sektor za informacijsko-komunikacijske tehnologije** (Information and Communication Technologies Sector)

On the left side, the **Odbor za reviziju** (Audit Committee) oversees the **Odjel za internu reviziju** (Internal Audit Department), which in turn oversees the **Odjel za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma (KLPFIT)** (Department for Prevention of Money Laundering and Financing of Terrorism) and the **Odjel za usklađenost poslovanja** (Compliance Department). The **Sektor za upravljanje i kontrolu rizika** (Risk Management and Control Sector) also reports to the **UPRAVA BANKE** and oversees the **Odjel za informacijsku sigurnost i sistem internih kontrola** (Information Security and Internal Control System Department) and the **Odjel za kontrolu rizika** (Risk Control Department).

On the right side, the **UPRAVA BANKE** oversees the **Sekretar/ Sekretarijat** (Secretary/Secretariat), the **Odjel za marketing i komunikacije** (Marketing and Communications Department), and the **Odjel za opšte poslove i sigurnost** (General Services and Security Department).

At the bottom, the **Sektori** (Sectors) and **Samostalni odjeli / Kontrolne funkcije** (Independent Departments / Control Functions) are shown, with a legend indicating that dotted lines represent advisory or control functions.

Sektor za kreditne i operativne rizike je organizaciona jedinica zadužena za uspostavljanje procesa upravljanja kreditnim i operativnim rizicima na svim nivoima organizacije Banke kroz implementaciju konkretnih aktivnosti i razvoj svijesti o rizicima bankarskog poslovanja, Pruža Podršku u implementaciji sistema interne kontrole banke, evidentiranja poznatih (potencijalnih) rizika, simulacije efekata, mjerenja učinaka, materijalizacije, predlaganja i provedbi mjera za izbjegavanje i umanjenje potencijalnih negativnih efekata.

Sektor za operativne poslove je organizaciona jedinica zadužena za obavljanje poslova unutrašnjeg platnog prometa, poslova međunarodnog platnog prometa i poslova administracije računa i zajedničkih poslova.

Sektor za poslovanje sa klijentima je organizaciona jedinica koja je nosilac aktivnosti prodaje svih proizvoda Banke namijenjenih ciljanom tržištu. Implementira konkretne prodajne i druge aktivnosti u skladu sa internim aktima i standardima Banke, obavlja monitoring konkurencije i tržišta te predlaže aktivnosti u smislu razvoja proizvoda i optimizacije procesa sa ciljem maksimiziranja ostvarenih rezultata i pozicije na tržištu ali i minimiziranja negativnih efekata.

Sektor za računovodstvo i kontroling je organizaciona jedinica koja pruža podršku poslovanju Banke kroz organizovanje računovodstva i kontrolinga u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonom o bankama, MRS i MSFI. Obavlja poslove podrške finansijskom planiranju, analizi, kontroli poslovanja i profitabilnosti, poslove optimizacije izvora ključnih poslovnih i finansijskih informacija za potrebe upravljanja i izvještavanja te je zadužena za ispravnu primjenu zakona o direktnim i indirektnim porezima na poslovne događaje.

Sektor za pravne poslove i HR je organizaciona jedinica koja je zadužena za podršku poslovanju Banke kroz postizanje usklađenosti sa zakonima, podzakonskim aktima i drugim eksternim zahtjevima, uspostavljanje, usklađivanje i unapređivanje standarda svih pravnih poslova na nivou Banke, operativnu provedbu pravnih poslova zastupanja i podrške za procese koji uključuju pravne poslove. U okviru ove organizacione jedinice obavljaju se poslovi upravljanja ljudskim resursima te je ona zadužena i za obavljanje poslova kreditne administracije i izvršenja po računima klijenata.

Sektor za informaciono komunikacione tehnologije je organizaciona jedinica koja obavlja poslove vezano za unapređenje systemske podrške, organizira njihovu primjenu, instalaciju i održavanje svih informacionih sistema, fizičko održavanje računarske i mrežne opreme, implementaciju i održavanje opreme potrebne za transakcijsku mrežu (SWIFT, CBBiH i dr.), upravljanje IT projektima i promjenama na informacionom sistemu, planiranje, dizajniranje, razvoj, testiranje i implementaciju interno razvijenih aplikacija, posredno ili neposredno pružanje podrške krajnjim klijentima banke u odnosu na bankarske usluge (ebanking, kartično poslovanje) i praćenje stabilnosti baza podataka i napredno održavanje istih.

Sektor za sredstva i likvidnost: je organizaciona jedinica koja obavljanja poslove vezano za upravljanja likvidnošću, aktivom i pasivom banke. Zadužena je za upravljanja izvorima sredstava Banke, upravljanje deviznom pozicijom te određivanje kursne liste banke. Također upravlja poslovima vezanim za korespondentno bankarstvo i ulaganja u vrijednosne papire.

Sektor za upravljanje i kontrolu rizika je organizaciona jedinica zadužena za analizu rizika koja uključuje utvrđivanje i mjerenje, odnosno procjenjivanje, ovladavanje, praćenje i izvještavanje o rizicima banke, kontinuirano praćenje svih značajnijih rizika banke, provođenje testiranja otpornosti na stres, provjeru primjene i efikasnosti metoda i postupaka za upravljanje rizicima banke, ispitivanje i ocjenu adekvatnosti i efikasnosti internih kontrola u procesu upravljanja rizicima, ocjenu adekvatnosti i dokumentovanosti metodologija za upravljanje rizicima, učestvovanje u izradi i preispitivanju strategija i politika za upravljanje rizicima, davanje prijedloga i preporuka za efikasno upravljanje rizicima, te provođenje ostalih provjera koje su potrebne za adekvatnu kontrolu rizika.

8. FINANSIJSKI INSTRUMENTI KOJE BANKA KORISTI

Banka aktivno učestvuje na finansijskom tržištu Federacije Bosne i Hercegovine u poslovima kupovine trezorskih zapisa i obveznica izdanih od prije svega strane Federalnog Ministarstva Finansija BiH i Kantona Sarajevo.

U toku 2022. godine Banka je kupila slijedeće vrijednosne papire:

Izveštaj o poslovanju

za period 01.01. – 31.12.2022. godine

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

- obveznice nominalne vrijednosti KM 14.850/h. Kamata na obveznice iznosi od 0,15% do 0,81% godišnje, datum dospijeca 2024 do 2027 godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 16.052/h. Kamata na obveznice iznosi od 0,02% do 1,15% godišnje, datum dospijeca 2022 do 2028 godine;
- trezorske zapise nominalne vrijednosti KM 15.000/h. Kamata na trezorske zapise iznosi od 0,000% do 0,010% godišnje, datum dospijeca 15.03.2023. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 27.600/h. Kamata na obveznice iznosi od 1,01% do 2,50% godišnje, datum dospijeca 22.06.2032. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 20.600/h. Kamata na obveznice iznosi od 2,50% do 3,90% godišnje, datum dospijeca 29.06.2028. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 19.300/h. Kamata na obveznice iznosi od 3,10% do 4,40% godišnje, datum dospijeca 06.07.2029. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 19.000/h. Kamata na obveznice iznosi od 2,80% do 4,10% godišnje, datum dospijeca 13.07.2024. godine.

Banka klasifikuje svu svoju finansijsku imovinu na osnovu poslovnog modela za upravljanje imovinom i ugovornih odredbi imovine, mjerenih po:

1. Vrednovanje metodom amortiziranog troška („AC“),
2. Vrednovanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka („FVPL“), i
3. Vrednovanje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit („FVOCI“).

Klasifikacija finansijskih instrumenata u pojedinu kategoriju računovodstvenog mjerenja ovisi o poslovnom modelu u kojem se pojedini instrument stiče, karakteristikama ugovorenih novčanih tokova, ali i opcijama fer vrednovanja koja su predviđena MSFI 9.

Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom historijskog troška, izuzev za vrijednosne papire mjerenih po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i vrijednosne papire mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Banka je 31.12.2022 godine izvršila promjenu klasifikovanja za dužničke vrijednosne papire te izvršila prenos dužničkih vrijednosnih papira sa finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz ostali rezultat na finansijsku imovinu vrednovanu po amortizacionom trošku. Ovom reklasifikacijom umanjena je fer vrijednost finansijske imovine koja je ranijim kalkulacijama uvećana, a neto negativan efekat ove promjene proveden je na revalorizacionim rezervama u kapitalu u iznosu od 5.775 hiljade KM.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja (uključujući sve naknade koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope, trošak transakcije i ostalih premija i rabata) kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Finansijski instrumenti priznaju prihod na temelju efektivne kamatne stope.

Kredit i potraživanja

Kredit, plasirani depoziti i ostala potraživanja s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu, a nastaju kad Banka daje novac dužniku bez namjere istovremene prodaje tih potraživanja ili prodaje u bliskoj budućnosti.

Izveštaj o poslovanju
za period 01.01. – 31.12.2022. godine
(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

Banka mjeri kredite, plasirane depozite i ostala potraživanja po amortizovanom trošku ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- Finansijsko sredstvo se drži u okviru poslovnog modela sa ciljem da se drži u svrhu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- Ugovorni uslovi finansijskog sredstva daju na određene datume novčane tokove koji su isključivo rezultat isplate glavnice i kamate (SPPI) na iznos neotplaćene glavnice.

Procjene poslovnih modela

Poslovni model odnosi se na način na koji se upravlja finansijskom imovinom radi stvaranja novčanih tokova. Drugim riječima, poslovnim modelom određuje se hoće li novčani tokovi nastati prikupljanjem ugovornih novčanih tokova, prodajom finansijske imovine ili i od jednog i od drugog. Stoga se ta ocjena ne provodi na osnovu scenarija koji se ne može razumno očekivati, kao što su „najgori mogući” scenarij ili scenarij „stresnih uslova”.

Ukoliko su novčani tokovi nakon inicijalnog priznavanja realizovani na drugačiji način od prvobitnih očekivanja Banke, Banka ne mijenja klasifikaciju preostalih finansijskih sredstava koja se nalaze u poslovnom modelu, ali uzima u obzir ove informacije kada procjenjuje novonastala ili tek kupljena finansijska sredstva.

Koraci u postupku klasifikacije finansijskih instrumenata su:

- a) Određivanje radi li se o modifikaciji finansijskih instrumenata;
- b) Određivanje prirode bilansne stavke koja se stiče;
- c) Određivanje vrste pojedinog finansijskog instrumenta koji se stiče;
- d) Određivanje radi li se o instrumentu koji sadrži značajan kreditni rizik u trenutku sticanja;
- e) Određivanje poslovnog modela za koji se pojedini finansijski instrument stiče („BM”);
- f) Određivanje karakteristika ugovorenih novčanih tokova za pojedini finansijski instrument koji se stiče („SPPI”).

SPPI test

Određivanje karakteristika ugovorenih novčanih tokova za pojedini finansijski instrument koji se stiče provodi se isključivo i samo za dužničke instrumente i to one koji nisu dobili status POCI imovine.

Ovo određivanje se provodi u svrhu ocjenjivanja da li uslovi ugovoreni za pojedinu stavku finansijske imovine predstavljaju novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice na određene datume.

Banka vrši procjenu ugovornih uslova prema osnovnim segmentima portfolija (dugoročni krediti pravnim licima, kratkoročni krediti pravnim licima, krediti fizičkim licima, kreditne kartice, prekoračenja po tekućem računu, dužnički vrijednosti papiri i ostala finansijska aktiva).

Finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska imovina se na ovaj način klasifikuje ako je:

- a) nabavljena s ciljem prodaje u bliskoj budućnosti ili
- b) dio identifikovanog portfolija finansijskih instrumenata koje Banka drži zajedno, i koji se ponaša po šablonu kratkoročne zarade ili
- c) derivativni instrument koji nije okarakterisan kao efektivni hedžing instrument.

Finansijska imovina može biti priznata kao finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti iako nije "namijenjena za trgovanje" ako je:

- a) takva klasifikacija eliminiše ili značajno reducira nekonzistentnost mjerenja i priznavanja koja bi inače nastala ili
- b) finansijska imovina dio grupe finansijske imovine ili obaveza čiji je učinak mjeren na bazi fer vrijednosti, u skladu s dokumentovanim upravljanjem rizika Banke ili njenom investicijskom strategijom, i informacijama oko internog grupisanja imovine na toj osnovi ili
- c) dio ugovora koji sadrži jedan ili više ugrađenih derivativa.

Finansijska imovina priznata kao finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha prikazuje se prema fer vrijednosti, sa rezultatom dobiti ili gubitkom prikazanom u izvještaju o bilansu uspjeha.

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Obveznice i trezorski zapisi sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokom dospijea, za koje Banka ima pozitivnu namjeru i mogućnost da ih čuva do dospijea, klasifikuju se po amortizovanom trošku. Knjiže se po fer vrijednosti koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenom za ispravku vrijednosti, sa prihodom koji se priznaje na bazi efektivnog prihoda.

Finansijska imovina vrednovana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Određene dionice, vladine obveznice i trezorski zapisi vrednuju se određivanjem fer vrijednosti i priznaju kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Dobit i gubitak koji nastaju zbog promjena u fer vrijednosti se priznaju direktno kao kapital, tj. revalorizacione rezerve sa izuzetkom gubitaka po umanjenju vrijednosti, kamata obračunatih po metodu efektivne kamatne stope, i dobiti i gubitaka po osnovu kursnih razlika na monetarnim sredstvima, koji se priznaju kao direktna dobit ili gubitak. U slučaju otpisa sredstva ili kad je sredstvo pretrpjelo umanjenje vrijednosti, kumulativna dobit ili gubitak koja je prethodno bila priznata kao revalorizaciona rezerva se uključuje u izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti perioda.

Dividende po vlasničkim instrumentima klasifikovanim kao "fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit" se priznaju kao dobit ili gubitak kada Banka uspostavi pravo da primi dividendu.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina, osim finansijske imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se vrednuje sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na svaki datum izvještajnog perioda. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja može uključiti:

- a) značajne finansijske teškoće strane pod ugovorom ili
- b) kašnjenje ili propust u plaćanju kamata ili glavnice ili

c) kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Pojedinačno značajna finansijska imovina provjerava se zbog umanjenja vrijednosti na pojedinačnoj osnovi. Preostala finansijska imovina provjerava se na grupnoj osnovi. Pojedinačno značajna finansijska imovina za koju nije prepoznato umanjenje vrijednosti uključuje se u osnovicu za provjeru umanjenja vrijednosti na grupnoj osnovi. U svrhu grupne procjene umanjenja vrijednosti, finansijska imovina grupiše se na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika.

Za finansijsku imovinu iskazanu po amortizovanom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi te finansijske imovine.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine po amortizovanom trošku se umanjuje upotrebom konta ispravke vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko konta ispravke vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže u koristi prihoda od otpisanih potraživanja. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti konta ispravke vrijednosti se priznaju u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Sa izuzetkom vlasničkih instrumenta vrednovanih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se ispravlja kroz izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizirani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti priznato.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Banka ne prenese i zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva, i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Banka nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

9. CILJEVI I POLITIKE PRAVNOG LICA U VEZI SA UPRAVLJANJEM FINANSIJSKIM RIZICIMA

Nadzorni odbor usvaja Strategiju preuzimanja i upravljanja rizicima, pojedinačne politike rizika, Metodologiju interne procjene kapitalne i likvidnosne adekvatnosti Banke (Metodologija ICAAP i ILAAP), Program testiranja otpornosti na stres, te osigurava da su predmet nezavisnog pregleda od strane interne revizije.

Uprava je odgovorna za:

- uspostavljanje jasnih i dosljednih linija ovlaštenja i odgovornosti za preuzimanje i upravljanje rizicima, uključujući razgraničenja ovlaštenja i odgovornosti između Nadzornog odbora, Uprave i drugih zaposlenika uključenih u proces upravljanja rizicima, s druge strane.
- uspostavljanje adekvatne komunikacije, razmjene informacija i saradnje na svim organizacionim nivoima Banke radi provođenja Strategije, politika, procedura i ostalih internih akata za upravljanje rizikom, osiguranje odgovarajućeg broja zaposlenika sa stručnim znanjima i iskustvom u sistemu upravljanja svim rizicima, poslovima vrednovanja imovine Banke, metodologijama za identifikovanje i mjerenje, odnosno procjenu rizika kojima je Banka izložena, testiranja otpornosti na stres.
- određivanje ključnih zaposlenika u procesu upravljanja rizicima i osiguranja odgovarajućih zamjena za te zaposlenike, u slučaju potrebe. Banka je kod inicijalnog usklađivanja odredila nosioce ključnih funkcija koji imaju znanja adekvatna za cjelokupan proces upravljanja rizicima.

- periodični pregled, odnosno po potrebi usklađivanje Strategije, politika, procedura i ostalih internih akata za upravljanje rizicima. Upravi banke se kontinuirano dostavljaju izvještaji o pozicijama finansijskih izvještaja i informacije o ključnim parametrima rizika, što se u daljem procesu koristi kao input za usklađivanje internih akata za upravljanje rizicima.
- održavanje efikasnosti internih kontrola ugrađenih u sistem upravljanja rizicima, uključujući i osiguranje sigurnosti informacionih sistema,
- uspostavljanje odgovarajućih postupaka za procjenu utjecaja uvođenja novih proizvoda, usluga ili sistema na izloženost Banke riziku. Navedeno se sprovodi na način da se kod uvođenja novih proizvoda postupa u skladu sa odredbama internog akta Procedura za implementaciju novih i izmjene postojećih proizvoda.
- adekvatno i blagovremeno poduzimanje mjera u procesu upravljanja rizicima, u skladu sa Strategijom,
- osiguravanje adekvatnih resursa za provođenje postupka ICAAP-a, osiguravanje dokumentovanosti postupka u ICAAP-u. U prethodnoj godini Banka je djelimično izvršila unapređenje procesa ICAAP-a. Upravi banke je prezentovan Izvještaj te ključni nedostaci i slabosti u samom procesu. Uprava banke je usvojila prijedlog Izvještaja, uz davanje smjernica za daljnje unapređenje postupka planiranja i provođenje postupka.

Svi organizacioni dijelovi Banke imaju kontinuiranu komunikaciju sa Upravom banke u cilju ostvarenja upravljanja i kontrole rizika srazmjerno veličini Banke.

U skladu sa principom proporcionalnosti, Odlukom o upravljanju rizicima u banci, a uvažavajući činjenicu da Banka nije sistemski značajna u finansijskom sektoru, Nadzorni odbor je zadržao nadležnosti Odbora za rizike.

Uprava banke je usvojila prijedlog novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Union banke d.d. Sarajevo, na osnovu kojeg je ispunjena odredba Odluke o internom procesu procjene adekvatnosti kapitala u banci, a koja zahtjeva od Uprave banke da propiše dužnosti i odgovornosti dodijeljene pojedinim funkcijama i organizacionim dijelovima banke na način da se osigura jasna podjela dužnosti i odgovornosti i kasne linije izvještavanja u skladu sa istim.

Kontrolne funkcije kroz uspostavljen sistem redovnog izvještavanja daju potrebne informacije organima upravljanja Banke o identifikovanim slabostima uz preporuke i prijedloge za poboljšanje poslovnih procesa, aktivnosti i područja upravljanja pojedinim rizicima. U skladu sa Zakonom, kontrolne funkcije minimalno jednom u toku izvještajnog perioda prisustvuju radu sjednica Odbora za reviziju i Nadzornog odbora.

Kontrolne funkcije po potrebi prisustvuju i sjednicama Uprave Banke, te se na taj način obezbjeđuje kontinuirana informiranost Uprave o rezultatima izvršenih kontrola i revizija analiziranih poslovnih procesa, aktivnosti i područja rizika.

Relevantni organizacioni dijelovi i upravljački organi Banke aktivno su uključeni u proces upravljanja i kontrole rizika na slijedeći način:

- Odjel za planiranje, finansijski kontroling i izvještavanje na dnevnoj bazi dostavlja izvještaj o promjenama na pozicijama bilansa stanja i bilansa uspjeha, a na mjesečnom nivou se analiziraju odstupanja od planiranih veličina, što je osnova za kontrolne indikatore o promjeni u nivou rizika,
- Odjel za likvidnost, upravljanje aktivom i pasivom na dnevnoj osnovi izvještava Upravu o promjenama u nivou likvidnosti (uključujući informaciju o pokazateljima koncentracije), poziciji deviznog rizika, te u slučaju značajnijih neplaniranih odliva sredstava o efektu na parametre pozicije likvidnosti, a na mjesečnom nivou članovi Uprave banke uključeni su u rad ALCO Odbora,
- Odjel za kontrolu rizika na mjesečnom nivou Upravi dostavlja:
 - pregled omjera i promjena u nivou kreditnog-garancijskog portfolija, odnosno kreditnog rizika,
 - izvještaj o kreditnim koncentracijama,
 - izvještaj o kamatnom riziku,

Izvještaj o poslovanju
za period 01.01. – 31.12.2022. godine
(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

- stres testove pozicije likvidnosti za ALCO Odbor, u skladu sa Programom o testiranju otpornosti na stres.
- Odjel za kontrolu rizika na sedmičnoj osnovi dostavlja pokazatelje Plana oporavka Upravi banke, te organizacionim dijelovima koji učestvuju u upravljanju rizicima,
- Na kvartalnom nivou sve kontrolne funkcije prezentiraju Upravi izvještaj o izvršenim kontrolama rizika koji se dostavljaju u daljnjoj proceduri Odboru za reviziju i Nadzornom Odboru na odobrenje i usvajanje,
- Uprava i Nadzorni odbor Banke procjenjuju adekvatnost urađenih stres testova i postupka ICAAP-a i ILAAP-a na sjednicama, te po potrebi daju smjernice za izmjene i optimizaciju procesa.

U okviru pojedinačnih revizija, a sa ciljem davanja ocjene efikasnosti uspostavljenog sistema internih kontrola, kao i ocjene upravljanja svim vrstama rizika, te provjere poštivanja odredbi internih akata i zakonskih propisa vezanih za poslovanje Banke, Interna revizija (IR) provodi kontrole područja poslovanja Banke prema godišnjem planu rada Interne revizije.

U skladu sa Metodologijom rada IR sa analizom rizika i izradom matrice rizika, pojedinačni izvještaji sa nalazima, zaključcima i prijedlozima se dostavljaju Upravu Banke na informisanje, te se na sjednicama Uprave Banke razmatraju pojedinačni nalazi i prijedlozi kao i mjere za implementaciju i otklanjanje istih.

Uposlenici kontrolnih funkcija prisustvuju seminarima i edukacijama po pitanju aktuelnih tema, uključujući oblast upravljanja rizicima, te izmjene bankarske regulative i standarda. Interna revizija sačinjava i godišnji plan edukacija nastojeći da održi i unaprijedi nivo znanja iz raznovrsnih segmenata bankarskog poslovanja, te u okviru izvještaja o radu prati i izvještava o realizaciji istog Upravu Banke, Odbor za reviziju i Nadzorni odbor.

U skladu sa organizacionim izmjenama i zahtjevima nove regulative Banka je uspostavila interne procese izvještavanja o rizicima, gdje se ispunjavaju formalni zahtjevi regulative.

10. IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI

a) Upravljanje rizikom kapitala

Ciljevi Banke prilikom upravljanja kapitalom, koji je mnogo šira kategorija od "kapitala" iskazanog u bilansu stanja su sljedeći:

- Usaglasiti se sa zahtjevima vezanim za kapital koji su propisani od strane regulatora na tržištu banaka;
- Osigurati da je Banka u mogućnosti nastaviti sa neograničenim vijekom poslovanja da bi mogla obezbijediti povrat dioničarima, kao i koristi ostalim učesnicima na tržištu; i
- Održavati jaku kapitalnu osnovu koja će podržati razvoj poslovanja Banke.

Od Banke se očekuje da održava adekvatan odnos duga i kapitala. Pokazatelji solventnosti su kao što slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Dug	924.955	954.766
Kapital	119.680	95.412
Omjer duga i kapitala	7,73	10.01

Dug je definisan kao finansijske obaveze po amortizovanom trošku. Kapital uključuje dionički kapital i zadržanu dobit.

Adekvatnost kapitala i korištenje regulatornog kapitala prati Uprava Banke, uzimajući u obzir smjernice FBA, koje su razvijene u svrhu supervizije. Zahtijevane informacije se podnose FBA kvartalno.

FBA zahtjeva od svake banke: (a) da održava minimalni iznos neto (regulatornog) kapitala banke u iznosu 15 miliona KM; i (b) da održava odnos neto (regulatornog) kapitala i rizika ponderisane imovine u visini od minimalno 12%.

Prema FBA odluci regulatorni kapital Banke podijeljen je u dva dijela:

- Tier 1 kapital ili Osnovni kapital: redovne dionice i zadržana dobit koja je od strane dioničara Banke raspoređena, na neodređeno vrijeme, za pokrivanje potencijalnih budućih finansijskih neto gubitaka, umanjeni za nematerijalnu imovinu; i
- Tier 2 kapital ili Dopunski kapital: subordinirani dug, uvećani/umanjeni za revalorizacije rezerve).

Rizik ponderisane aktive odražava procjenu kreditnog, tržišnog i ostalih rizika povezanih sa tim sredstvima, uzimajući u obzir prihvatljiv kolateral ili garancije. Sličan tretman je usvojen za izloženost po bilansnim pozicijama, sa određenim korekcijama u svrhu preciznijeg iskazivanja prirode potencijalnih gubitaka.

Na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine Banka je bila usaglašena sa svim eksterno nametnutim zahtjevima vezanim za kapital. Na dan 31. decembra 2022. godine, stopa adekvatnosti kapitala Banke, iznosila je 33,61% (31. decembar 2021: 38,44%).

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Osnovni kapital – Tier 1 kapital		
Redovne dionice	99.098	69.098
Rezerve	18.765	17.736
Revalorizacije rezerve	585	7.549
Manje: Nematerijalna imovina	(586)	(568)
Ukupno Osnovni kapital	117.862	93.815
Dopunski kapital - Tier 2 kapital		
Opšte regulatorne rezerve prema FBA regulativi	-	-
Subordinirani dug	15.000	30.000
Ukupno Dopunski kapital	15.000	30.000
Umanjenja od kapitala		
Nedostajuće regulatorne rezerve	-	-
Neto kapital	133.862	123.815
Rizik ponderisane aktive	379.904	307.747
Ponderisani operativni rizik (nerevidirano)	15.414	14.311
Ukupno ponderisani rizici	395.318	322.058
Adekvatnost kapitala (%)	33,61%	38,44%

Izveštaj o poslovanju
za period 01.01. – 31.12.2022. godine
(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

b) Upravljanje finansijskim rizikom

Odjel za likvidnost, upravljanje aktivom i pasivom u Banci pruža podršku poslovanju, koordinira pristup domaćem i međunarodnim tržištima, nadgleda i upravlja finansijskim rizikom koji se odnose na poslovanje Banke kroz interne izvještaje o riziku kojima se analizira izloženost po stepenu i uticaju rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (devizni rizik i rizik kamatne stope na fer vrijednost), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik kamatne stope na novčani tok.

Tržišni rizik

Uslijed svojih aktivnosti, Banka je primarno izložena finansijskim rizicima promjena kurseva stranih valuta, te promjena kamatnih stopa. Izloženosti tržišnom riziku se analiziraju pomoću analize osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Banke tržišnom riziku ili načinu na koji Banka upravlja i mjeri taj rizik.

Devizni rizik

Banka obavlja određene transakcije denominirane u stranim valutama. Na taj način dolazi do izloženosti promjenama kursa stranih valuta.

Knjigovodstvena vrijednost monetarnih sredstava i monetarnih obaveza Banke u stranoj valuti je na dan izvještavanja kako slijedi:

IMOVINA Na dan 31. decembar 2022.	KM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	195.916	30.887	1.400	2.028	230.231
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	199	-	-	-	199
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	917	28	-	-	945
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	782.198	9.693	-	-	791.891
Unaprijed plaćeni porez na dobit	116	-	-	-	116
Materijalna imovina	22.594	-	-	-	22.594
Nematerijalna imovina	592	-	-	-	592
Ostala imovina i potraživanja	210	-	-	-	210
UKUPNO IMOVINA	1.002.742	40.608	1.400	2.028	1.046.778
OBAVEZE					
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	846.166	75.468	1.366	1.955	924.955
Odgođene porezne obaveze	355	-	-	-	355
Rezervisanja	1.368	49	-	-	1.417
Ostale obaveze	371	-	-	-	371
UKUPNO OBAVEZE	848.260	75.517	1.366	1.955	927.098
NETO DEVIZNA POZICIJA	154.482	(34.909)	34	73	119.680

Analiza osjetljivosti strane valute

Izveštaj o poslovanju
za period 01.01. – 31.12.2022. godine
(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

Banka je uglavnom izložena valutama EUR i USD. Banka nije izložena deviznom riziku za EUR jer je konvertibilna marka fiksno vezana za EUR.

U slijedećoj tabeli je prikazana analiza efekata promjene kursa KM u iznosu na povećanje ili smanjenje vrijednosti KM za 10% u odnosu na USD. 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju Uprave o riziku strane valute. Analiza se vrši samo za imovinu i obaveze nominirane u stranoj valuti i predstavlja usklađenje njihove vrijednosti na kraju perioda za promjenu kursa od 10%. Pozitivan iznos niže ukazuje na povećanje dobiti ili drugog kapitala kada KM u odnosu na relevantnu valutu jača za 10%. Za 10% slabljenja KM u odnosu na relevantnu valutu, efekat bi bio isti, ali u negativnom iznosu.

	USD Efekat	
	2022.	2021.
Dobit / (gubitak)	3	4

Rizik kamatne stope

Banka je izložena riziku kamatnih stopa jer plasira i pozajmljuje sredstva po fiksnim kamatnim stopama.

c) Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na nemogućnosti druge strane da podmiri svoje ugovorne obaveze što rezultira finansijskim gubitkom Banke. Banka je usvojila politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjjenje rizika i finansijskih gubitaka.

Izloženost Banke i kategorizacija rizičnosti klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je disperzirana između prihvaćenih klijenata. Izloženost kreditima se kontrolira ograničenjima klijenata koji se kontinuirano pregleda od strane Sektora za kreditne i operative rizike (na nivou pojedinačnih klijenata prema zakonskim i podzakonskim ograničenjima). U pravilu, kvartalno se pregled osigurava od strane Komisije za upravljanje kreditnim rizikom.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima na redovnoj osnovi vrši kontrolu usklađenosti izloženosti Banke ograničenjima koje FBA propisuje Zakonom i podzakonskim aktima.

Banka nema značajne izloženosti kreditnom riziku prema bilo kojoj trećoj strani ili stranama koje imaju slične karakteristike. Banka smatra da stranke imaju slične karakteristike ukoliko su povezane strane.

Danom početka primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka prestala je da važi Odluka o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, kojom je regulisan obračun RKG. Proces mjerenja umanjjenja vrijednosti (ECL) podrazumijeva slijedeće korake:

1. segmentacija portfolija u homogene skupine,
2. podjela portfolija na nivoe kreditnog rizika (nivoi kreditnog rizika 1, 2 i 3),
3. određivanje načina procjene umanjjenja vrijednosti (grupna ili individualna).

Za portfolio stanovništva izvršena je podjela u homogene grupe kako slijedi:

- krediti stanovništvu,

- kreditne kartice,
- prekoračenja po tekućim računima.

Za portfolio pravnih lica izvršena je podjela u homogene grupe kako slijedi:

- izloženosti prema velikim preduzećima;
- izloženosti prema malim i srednjim preduzećima (SME);
- garancije i akreditivi; i
- obavezujući okviri.

Za kategoriju finansijskih instrumenata koji nisu imali značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja ili imaju nizak kreditni rizik, očekivani kreditni gubici iskazuju se po osnovu rizika neizmirenja obaveza tokom slijedećih 12 mjeseci, odnosno imovina je kategorisana u nivo kreditnog rizika 1.

Ukoliko se kreditni rizik značajno povećao, ali ne postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednost imovina se raspoređuje u fazu 2. Imovina koja zadovoljava kriterij objektivnog dokaza umanjenja vrijednosti (status neizmirenja obaveza) raspoređena je u nivo kreditnog rizika 3.

Banka kao dokaz smanjenja kvalitete u odnosu na momenat inicijalnog priznavanja (prelaz iz nivoa kreditnog rizika 1 u nivo kreditnog rizika 2) koristi slijedeće pokazatelje:

- kašnjenje u otplati obaveza prema Banci u materijalno značajnom iznosu duže od 30 dana, osim u slučajevima kada Banka može dokazati da kašnjenje nije rezultat značajnog povećanja kreditnog rizika (kašnjenje zbog tehničke greške),
- restrukturiranje izloženosti koje je u vezi sa povećanjem kreditnog rizika,
- klijent je na listi posmatranja zbog određenih kvalitativnih faktora (watch lista).

Brojanje dana kašnjenje podrazumijeva korištenje materijalnog brojača. Pod materijalno značajnim iznosom podrazumijevaju se potraživanja od:

- fizičkog lica u iznosu većem od 200 KM i 1% bilansne izloženosti dužnika, te
- pravnih lica u iznosu većem od 1.000 KM i 1% bilansne izloženosti dužnika.

Brojanje dana kašnjenja započinje danom kada je ukupan iznos svih dospjelih neizmirenih obaveza dužnika, po svim ugovornim iznosima postao materijalno značajan. Dokazi smanjenja kvaliteta mogu se opovrgnuti isključivo ukoliko postoje razumne i dostupne informacije koje ukazuju da ne postoji značajno povećanje kreditnog kvaliteta.

Način procjene podrazumijeva grupnu ili individualnu procjenu umanjenja vrijednosti.

Individualno se procjenjuju sve izloženosti koje su individualno/pojedinačno značajne, a raspoređene su u nivo kreditnog rizika 3 (status default).

Pojedinačno značajna izloženost je izloženost koja prelazi sljedeće pragove značajnosti:

- izloženosti fizičkim licima: 100.000,00 KM
- izloženosti pravnim licima: 0,00 KM,
- izloženosti prema centralnim, regionalnim vladama i institucijama: 0,00 KM.

Izveštaj o poslovanju
za period 01.01. – 31.12.2022. godine
(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

Banka status neizmirenja obaveza utvrđuje na nivou klijenta, tj. dužnika za sve izloženosti. Tokom pojedinačne procjene umanjjenja vrijednosti svaki ugovor klasifikovan kao pojedinačno značajan se analizira kako bi se odredilo postojanje objektivnog dokaza umanjjenja vrijednosti.

Banka ne može prerasporediti izloženosti iz nivoa kreditnog rizika 3 direktno u nivo kreditnog rizika 1.

Raspoređivanje izloženosti u niže nivo kreditnog rizika	Izloženost	period oporavka (mjeseci)		
		nivo kreditnog rizika 2	nivo kreditnog rizika 1	ukupno
	nerestrukturirane izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2		3	3
	nerestrukturirane izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3	6	3	9
	restrukturirane izloženosti koje su u trenutku restrukturiranja bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 2		6	6
	restrukturirane izloženosti koje su u trenutku restrukturiranja bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 (uključujući POCl)	12	24	36

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL")

Umanjenje vrijednosti ECL se obračunava primjenom risk parametara PD, i LGD na izloženost (EAD – exposure at default).

PD parametar se na nivou pojedine izloženosti može interpretirati kao vjerovatnoća da će pojedina transakcija odnosno klijent u datom vremenskom periodu ispuniti definiciju statusa neizmirenja obaveza ili drugim riječima, da će na pojedinačnom nivou biti identifikovan događaj gubitka. Zato se za transakcije/klijente koji se već nalaze u defaultu pretpostavlja da je PD jednak 1.

Gubitak usljed nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD parametar) predstavlja internu procjenu banke o nivou očekivanog gubitka vezanog uz izloženost u slučaju nastupanja statusa neizmirenja obaveza.

LGD treba pokriti razdoblje od ulaska u default do kraja za određenu izloženost/klijenta. FBA Uputstvom je definisano da ukoliko banka nema adekvatnu vremensku seriju, količinu i/ili kvalitet relevantnih historijskih podataka, te nije u mogućnosti da utvrdi vrijednost LGD parametra korištenjem svog modela na adekvatan i dokumentovan način, tada koristi fiksne vrijednosti tog parametra zasnovane na konzervativnim procjenama, a one ne mogu biti niže od:

- 45% za izloženosti obezbijeđene prihvatljivim kolateralom,
- 75% za izloženosti koji nisu obezbijeđene prihvatljivim kolateralom.

U skladu sa navedenim banka primjenjuje ove stope, ovisno od nivoa pokrivenosti pojedinačnih partija prihvatljivim kolateralom (nekretnine i vrijednosni papiri).

U decembru 2022. godine izvršeno je testiranje i validacija risk parametara.

EAD parametar

Validacija EAD urađena je putem studentovog (t-testa) koji se koristi prilikom poređenja da li dvije populacije (modelirana i ostvarena izloženost) iskazuju zajedničke karakteristike, odnosno reprezentiraju istu populaciju (portfolio).

U okviru ove analize posmatrana je promjena nivoa izloženosti kroz period od 12 mjeseci, što predstavlja horizont izračuna PD parametra. Promjena je posmatrana kvartalno za datume 12/2019-12/2020 do 09/2021-09/2022 (osam perioda), na način da je za svaki navedeni period upoređena očekivana promjena portfolija u skladu sa otplatnim planom u odnosu na ostvarenu promjenu.

PD parametar

Adekvatnost PD parametra urađena je korištenjem binomnog testa. U testiranju se vrši poređenje stvarnog broja prelazaka u default u određenoj „kohorti“ (partije koje su bile u statusu not default) na posmatrani datum, sa brojem partija koji bi se očekivao da je prešao u default prema postavkama binomnog rasporeda i PD-a koji je važio na datum posmatranja.

Rezultati su pokazali da stope PD dobivene postojećom metodom kalkulacije po svim homogenim skupinama odgovaraju stvarnim prelascima po posmatranim godišnjim periodima, te se izračun PD može ocijeniti adekvatnim.

LGD parametar

Uvažavajući rezultate provedene analize za dobivene stope LGD za pravna lica, na uzorku za koji se može ocijeniti da ne posjeduje adekvatnu vremensku seriju i količinu podataka, dokazano je da je naplata, odnosno oporavak iskazan kroz LGD stopu iznad propisanih stopa od strane regulatora, te iste većim dijelom oslikavaju značajnu vjerovatnoću naplate kredita nakon što isti steknu status default.

Za fizička lica analiza se ograničila na LGD stopu za neobezbjeđene izloženosti, te je adekvatnost iste potvrđena posredno posmatrajući stope oporavka po pojedinim homogenim skupinama.

U skladu sa navedenim, kao i činjenici da je analiza provedena na osnovu excel evidencije prikupljenih podataka (izloženost u momentu ispunjenja statusa default, postojanje hipoteke kao kolateral, datum ulaska u default i oporavak, te vremenski raspored naplate i slično) može se ocijeniti da korištenje stopa LGD iz FBA Uputstva ne dovodi do precjenjivanja mogućnosti naplate i oporavka nakon ulaska izloženosti u status default, te da su iste adekvatne za korištenje u procesu izračuna ECL.

CCF parametar

Za period od 36 mjeseci posmatrano je da li Banka posjeduje adekvatnu količinu i kvalitet relevantnih historijskih podataka za izračun CCF parametra. Za pravna lica u navedenom periodu Banka nije imala slučaj aktiviranih garancija, a krediti koji su iskazali promjenu statusa nisu imali dodatno korištenje vanbilansa, odnosno vanbilans je bio iskorišten znatno prije navedenog momenta. Za portfolio fizičkih lica je također ocijenjeno da je nivo prelazaka default partija koje su imale vanbilansnu izloženost minimalan.

Segmentacija portfolija fizičkih lica

Portfolio fizičkih lica sastoji se od nekoliko proizvoda koji imaju različite profile rizičnosti, uglavnom vezane uz svrhu kredita.

Za portfolio stanovništva izvršena je podjela u homogene grupe kako slijedi:

- krediti stanovništvu – potrošački
- krediti stanovništvu – stambeni,
- kreditne i shopping kartice, i
- prekoračenja po tekućim računima.

Izvještaj o poslovanju
za period 01.01. – 31.12.2022. godine
(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

U izvještaju o testiranju/validaciji Metodologije za mjerenje umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive za 2021. godinu identifikovana je potreba odvajanja skupine stambenih kredita od potrošačkih kredita. U prijedlogu je konstatovano da se, uvažavajući značajne tehničke izmjene koju promjena segmentacije klijenata zahtjeva, izmjene izvrše kada se obezbijedi potpuna sistemska podržanost izračuna. Sistemska podrška je obezbjeđena sa 30.04.2022. godine, te su od ovog izvještajnog datuma u izračunu ispravki vrijednosti primijenjene odvojene skupine kategorije anuitetnih kredita.

Forward looking informacija (FLI) – makroekonomski faktor

Prije izvršene validacije parametara, u postavkama izračuna IV, MEF umnožava iznos PD parametra. Prema dostupnim informacijama sa tržišta, navedeni faktor se koristi na način da uvećava PD parametar (zbir). Navedeni pristup također se čini smislenim sa stanovišta Banke, s obzirom da umnožavanje nije primjenljivo u slučajevima gdje je vrijednost faktora između 0 i 1. Naime u tim slučajevima bi se množenjem umanjio PD faktor, iako je analiza korelacija pokazala suprotan uticaj. U skladu sa navedenim, u narednom periodu počevši sa 31.12.2022. godine način kalkulacije se mijenja, te se za vrijednost MEF PD uvećava u izračunima stage1 i stage 2.

Nivo kreditnog rizika 1

Grupne ispravke vrijednosti = $(PD + MEF) * LGD * EAD * D_t$

PD - vjerovatnoća zadovoljavanja statusa neizvršenja obaveza,

MEF – makroekonomski faktor

LGD - stopa očekivanog gubitka u slučaju da klijent dobije status default,

EAD - izloženost po partiji,

Dt - diskontni faktor kalkulisan na osnovu EKS i perioda t ($t \leq 1$).

U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenata definisanih Programom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka te Metodologijom za mjerenje umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive primjenjuju se minimalni procenti (za izloženosti sa niskim rizikom - 0,1% izloženosti a za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti).

Nivo kreditnog rizika 2

Za kredite klasifikovane u nivo kreditnog rizika 2 kalkulišu se rezervisanja po principu očekivanog gubitka tokom cijelog života (lifetime PD).

Grupne ispravke vrijednosti = $\sum_1^t (PD_t + MEF_t) * LGD * EAD_t * D_t$

t1 - obračunski period,

tn - obračunski period uvećan za n godina,

PDt- marginalna PD stopa za period t,

MEF – makroekonomski faktor za period t,

LGD - stopa očekivanog gubitka u slučaju da klijent dobije status default,

EADt - izloženost po partiji u periodu t (nedospjela glavnica + dospjeli dug u obračunskom periodu),

Dt - diskontni faktor kalkulisan na osnovu EKS i perioda t.

U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenata definisanih Programom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka te Metodologijom za

Izveštaj o poslovanju
za period 01.01. – 31.12.2022. godine
(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

mjerjenje umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive primjenjuju se minimalni procenat od 5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 3

Izračun umanjenja vrijednosti na grupnoj osnovi za fazu 3 se vrši primjenom sljedeće formule:

$$ECL = PD * LGD * EAD$$

Vrijednost PD parametra iznosi 100%.

Pojedinačna osnova za nivo kreditnog rizika 3 podrazumijeva analizu očekivanih budućih novčanih tokova po posmatranom plasmanu te izračuna njihove sadašnje vrijednosti.

Koristi se sljedeća formula za izračun umanjenja vrijednosti: $ECL = EAD - \sum CFi / (1 + EIR)^{ti}$

S obzirom da je riječ o izloženostima u statusu neizmirenja obaveze podrazumijeva se da je Banka već pokrenula adekvatne pravne radnje ili će to učiniti u najskorije vrijeme

S toga očekivani novčani tokovi mogu biti sljedeće prirode:

- prirodno vraćanje klijenta u status uredne otplate bez aktivacije pravnih radnji (tzv. ozdravljenje klijenta);
- restrukturiranje;
- nastavak plaćanja od strane trećih strana – npr. jemci, garancije i sl.;
- povremena i potpuna otplate od strane klijenta ali nakon aktivacije pravnih radnji;
- realizacija kolaterala;
- distribucija stečajne mase po završetku stečajnog postupka.

U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenata definisanih Programom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, te Metodologijom za mjerjenje umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive primjenjuju se:

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti osigurane prihvatljivim kolateralom:

R. br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	25%
3.	od 271 do 365 dana	40%
4.	od 366 do 730 dana	60%
5.	od 731 do 1460 dana	80%
6.	preko 1460 dana	100%

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom:

R. br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	45%
3.	od 271 do 365 dana	75%
4.	od 366 do 456 dana	85%
5.	preko 456 dana	100%

Izvještaj o poslovanju
za period 01.01. – 31.12.2022. godine
(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

Umanjenje vrijednosti za izloženosti prema centralnim vladama, regionalnim vladama i institucijama se obračunaju korištenjem formule $PD * LGD * EAD$. Najmanje jednom godišnje vrši uskađivanje vrijednosti PD i LGD parametra na osnovu dostupnih istraživanja.

Za sredstva na domaćim bankama PD se svodi na mjesečni nivo u skladu sa ročnošću, kao i mogućnosti da se u kraćem roku dođe do informacija o eventualnim nepovoljnim kretanjima. Za sredstva na računima ino banaka koriste se vrijednosti PD parametra na godišnjem nivou. Za izloženosti prema državi, entitetima, državnim institucijama, odnosno kompanijama u vlasništvu države stopa ispravki vrijednosti određena je na osnovu vrijednosti PD-a za rejting B, (Standard & Poors – S&P) te navedene stope LGD-a. Izuzev za navedeno u dole datoj tabeli, knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine prikazana u finansijskim izvještajima, umanjena za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti prikupljenih kolaterala.

	31.12.2022			31.12.2021		
	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto
I. Pregled aktive	1.036.132	(12.875)	1.023.257	1.040.112	(12.212)	1.027.900
Novac i računi kod banaka	230.446	(215)	230.231	373.734	(386)	373.348
Plasmani kod banaka	9.828	(10)	9.818	8.018	(8)	8.010
Obavezna rezerva kod Centralne banke	91.720	(92)	91.628	96.873	(97)	96.776
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak	199	-	199	196	-	196
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali rezultat	945	(9)	936	198.698	(1.972)	196.726
Dati krediti i potraživanja	429.846	(9.876)	419.970	362.200	(9.660)	352.540
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	270.884	(2.643)	268.241	-	-	-
Ostala imovina i potraživanja	2.264	(30)	2.234	393	(89)	304
II. Vanbilansne stavke	63.033	(379)	62.654	45.270	(538)	44.732
Plative garancije	14.729	(87)	14.642	10.337	(235)	10.102
Činidbene garancije	19.076	(90)	18.986	11.765	(207)	11.558
Preuzete neopozive obaveze	29.228	(202)	29.026	23.168	(96)	23.072
Ukupno (I+II)	1.099.165	(13.254)	1.085.911	1.085.382	(12.750)	1.072.632

d) Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi, koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti, a u svrhu upravljanja kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama Banke za likvidnim sredstvima. Banka upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, pozajmicama od strane ostalih banaka i drugih finansijskih institucija, kao i ostalim izvorima finansiranja, a time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tokove i uspoređuje rokove dospjeća finansijske imovine i obaveza.

Tabele rizika likvidnosti i kamatnih stopa

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Banke za finansijsku imovinu. Tabela je pripremljena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine, uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene, osim na imovinu za koju Banka očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu.

Dospjeće finansijske imovine

Izveštaj o poslovanju
za period 01.01. – 31.12.2022. godine
(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Ponderirana prosječna efektivna kamatna stopa	Manje od 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2022.							
Bez kamata	-	43.091	-	-	945	-	44.036
Instrumenti fiksne kamatne stope	2,31	298.994	35.875	131.235	288.918	284.119	1.039.141
		342.085	35.875	131.235	289.863	284.119	1.083.177
31. decembar 2021.							
Bez kamata	-	47.249	-	-	483	-	47.732
Instrumenti fiksne kamatne stope	2,27	638.864	14.502	85.081	150.599	121.309	1.010.355
		686.113	14.502	85.081	151.082	121.309	1.058.087

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Banke za finansijske obaveze. Tabela je pripremljena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Banke može tražiti da plati. Tabela uključuje novčane tokove kamata i glavnica.

Dospjeće finansijskih obaveza

	Ponderirana prosječna efektivna kamatna stopa	Manje od 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2022.							
Bez kamata	-	729.267	738	744	4.263	4.000	739.012
Instrumenti fiksne kamatne stope	0,54	31.431	8.086	62.498	71.281	15.348	188.644
		760.698	8.824	63.242	75.544	19.348	927.656
31. decembar 2021.							
Bez kamata	-	640.790	308	937	2.322	4.180	648.537
Instrumenti fiksne kamatne stope	0,47	143.535	13.793	58.571	56.848	37.462	310.209
		784.325	14.101	59.508	59.170	41.642	958.746

Banka očekuje da će ispuniti druge obaveze iz operativnih novčanih tokova i priliva od dospjelih finansijskih sredstava.

Banka ne posjeduje finansijsku imovinu vezanu za instrumente varijabilne kamatne stope. Na strani finansijske imovine došlo je do smanjenja nivoa kamatnih stopa u skladu sa kretanjima na tržištu, te povećanja učešća stambenih kredita fizičkih lica u portfoliju Banke. Generalno, finansijska aktiva iskazuje duže periode reugovaranja kamatne stope, praćeno prema pokazateljima propisanim od strane lokalnog regulatora.

11. PRIKAZ PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Union banka d.d. Sarajevo izjavljuje da u poslovanju primjenjuje Politiku korporativnog upravljanja usvojenu od strane Nadzornog odbora, koje objedinjuju principe korporativne prakse i organizacijske kulture u okviru regulatorne osnove uspostavljene Zakonom o bankama FBiH, Zakonom o privrednim društvima FBiH,

Izveštaj o poslovanju
za period 01.01. – 31.12.2022. godine
(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

podzakonskim aktima Agencije za bankarstvo FBiH i svim drugim propisima koji se na odgovarajući način primjenjuju na poslovanje Banke.

Značajni vlasnici dionica i ograničenja prava iz dionica

Vlada FBiH – putem Ministarstva Financija – Finansija je najznačajniji pojedinačni dioničar Banke sa 97,05% dionica Banke.

Dioničari Banke svoja prava ostvaruju na Skupštini Banke. Skupština Banke odlučuje o pitanjima koja su određena Statutom Banke.

Skupštinu Banke saziva Nadzorni odbor, osim u slučajevima kada je zakonom drugačije propisano. Zahtjev za sazivanje Skupštine može također podnijeti: dioničar ili grupa dioničara sa više od 10% ukupnog broja dionica sa pravom glasa, član Nadzornog odbora i član Odbora za reviziju.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor čini pet članova koje imenuje i razrješava Skupština Banke. Nadzorni odbor Banke mora imati najmanje dva nezavisna člana, u skladu sa Zakonom o bankama i propisima Agencije za bankarstvo FBiH. Članovi Nadzornog odbora imenuju se na period od četiri godine uz mogućnost ponovnog izbora. Ovlaštenja Nadzornog odbora regulirane su Statutom Banke.

U periodu od 01.01.2022. do 14.10.2022. godine, Nadzorni odbor Banke je djelovao u sastavu od pet članova i to:

Maja Letica, predsjednica Nadzornog odbora

Advija Alihodžić, član

Haris Jahić, član

Aida Hadžigrahić, član

Dražena Pavlović- Tunjić, član.

Od 14.10. do 31.12.2022. godine, Nadzorni odbor Banke je djelovao u sastavu od četiri člana:

Maja Letica, predsjednica Nadzornog odbora

Advija Alihodžić, član

Aida Hadžigrahić, član

Dražena Pavlović- Tunjić, član.

Članovi Nadzornog odbora Banke su imenovani na Skupštini Banke održanoj dana 20.05.2019. godine na razdoblje od 4 godine.

Članovi Nadzornog odbora nisu vlasnici dionica Banke.

U 2022. godini održano je 10. redovnih sjednica Nadzornog odbora na kojima su raspravljena pitanja vezana za poslovanje Banke. Stručnu podršku radu Nadzornog odbora mogu pružati specijalizirani odbori. Kao obavezan odbor, imenuje se Odbor za reviziju.

Odbor za reviziju

Odbor za reviziju pruža stručnu pomoć Nadzornom odboru Banke u vršenju nadzora nad poslovanjem Banke i radom Uprave Banke.

Odbor za reviziju ima pet članova koji se imenuju na period od četiri godine, uz mogućnost imenovanja na dva uzastopna mandata.

Član Odbora za reviziju ne može biti član Nadzornog odbora, član Uprave Banke ili lice u radnom odnosu u Banci, niti može imati direktan ili indirektan finansijski interes u Banci, izuzev eventualne naknade po osnovu te funkcije.

U periodu od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine, Revizorski odbor je djelovao u sastavu od pet članova i to:

Hajrudin Hadžović, predsjednik Odbora za reviziju

Lejla Demirović, član

Nermin Šahinović, član

Damir Šapina, član

Marko Čule, član

U 2022. godini održano je 5 sjednica Odbora za reviziju na kojima su raspravljena pitanja vezana za poslovanje Banke iz domena Odbora za reviziju.

Uprave Banke

Uprava Banke organizuje rad, vodi poslovanje i zastupa Banku.

Uprava Banke je odgovorna za poslovanje Banke u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i odlukama Agencije za bankarstvo FBiH

Uprava Banke sastoji od tri člana od kojih se jedan imenuje za predsjednika Uprave Banke. Predsjednika i članove Uprave Banke imenuje Nadzorni odbor na period od četiri godine uz mogućnost ponovnog izbora.

Uprava Banke upravlja Bankom nezavisno i na vlastitu odgovornost i ima potpuna ovlaštenja neophodna za ovu svrhu u skladu sa Zakonom o bankama, Statutom i drugim internim aktima Banke. Odluke Uprave Banke moraju biti nezavisne od spoljnih faktora i usvojene u interesu Banke.

U periodu od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine, Uprava je djelovala u sastavu od tri člana i to:

- Vedran Hadžiahmetović, Predsjednik Uprave
- Leon Begić, član Uprave za operacije
- Edin Mujagić, član Uprave za rizike

Članovi Uprave nisu vlasnici dionica Banke.

12. ZAVRŠNE NAPOMENE

Izveštaj se javno objavljuje na internet stranici Union Banke d.d. Sarajevo (<https://www.unionbank.ba/>).